

Torslandavikens fåglar 2009

Stig Fredriksson

v. 3,0 rättad upplaga 20120208

Detta år sågs kungsfiskare totalt 44 dagar vid Viken—
lika många dagar som under åren 2000-2008!
Med lite tålamod gick det att komma den nära,
alltid lika trevligt.

Foto Bernt Knutsson.

Fåglar i Torslandaviken 2009

I många år har Torslandaviken varit Göteborgsskådarnas viktigaste fågelokal och med nuvarande datarapportering har det blivit möjligt att göra en sammanställning av vad alla flitiga skådare rapporterat. Jag tyckte det fanns ett behov av en preliminär sammanställning. Kanske inte tänkt som läsebok; mer som uppslagsbok för jämförelser mellan då och nu, så använder jag den själv. Här kommer den.

Sammanställningen bygger på rapporter med totalt 12 390 observationer 2009 till Artportalen Svalan. Antalet rapportörer var 210, många med några enstaka besök men andra mycket flitiga. Antal rapportdagar till Svalan var 306, här är fågelskådare i stort sett året om. Det gör att fler fåglar ses, vilket gör att fler fågelskådare söker sig hit.

Antal besöksdagar per månad var 30-26-29 / 28-31-26 / 25-24-23 / 23-19-22. Vid varje artnamn finns antal dagar då arten rapporterats inom parentes; denna metod att ange frekvens har sin begränsning, många rapporterar endast mer ovanliga fåglar. Antalet besökare är ändå så stort att totala antalet rapporter ger en rimlig bild av förekomsten. De som rapporterar mer exakt från olika dellokaler bidrar mer till ökad kunskap än de som bara lägger in obsar på Torslandaviken, 2009 kom 81% av rapporter från dellokalerna. De (alltför få) som ger detaljerade uppgifter i kommentarfältet gör det lättare att göra en fyllig och underhållande årsrapport - jag har ofta citerat dem rakt upp och ner.

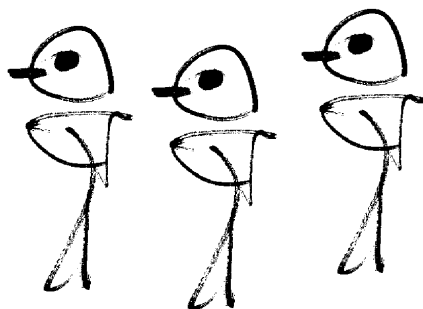
Alla rapportörer tackas varmt, tack vare dem blev det en rapport. De svarar själva för sina observationers riktighet. Mängden fakta och min iver att få ut rapporten kan ha gjort att fel insmugit sig i texterna; jag hoppas att så inte är fallet men påpekanden om detta tar jag givetvis tacksamt emot. Likaså är direkta kompletteringar till rapporten välkomna, det går bra muntligt, på lösa lappar, via e-post och på Svalan <http://www.artportalen.se/birds/default.asp> utan vilken denna rapport inte varit lika rikhaltig. Därför tackas också Svalan-folket på Artportalen varmt.

Påpekas kan att rapporten för år 2010 beräknas utkomma lite tidigare nästa år.

Rapportera mera!

*Med glada hälsningar
Stig Fredriksson
Majorna 23/9 2010*

www.naturstig.se
naturstig@comhem.se

Fågelskådare vid Torslandaviken 2009

Det har varit en imponerande samling fågelskådare som besökt *Viken* detta år och rapporterat till Svalan. Nedan förtecknas alla rapportörer med initialer, alla har inte kommit med i årsrapporten, men alla observationer finns med om inte annat i vart fall dygnsstatistiken.
Rapportera mera!

AB	Anders Bergquist	EBB	Elsie-Britt Bäckstrand	KOL	Kirsi O Ljungqvist	PEH	Per-Erik Hagström
AH	Amar Hot	EF	Evamaria Ferm	KS	Karin Sjöstrand	PG	Pelle Gustavsson
AHA	Arvo Harjula	EL	Eva Lerner	LA	Leif Andersson	PH	Peter Hamren
AJ	Anders Johansson	EO	Elvor Ohlin	LB	Lennart Bogren	PHV	Peter Hvass
AK	Anders Kronhamn	ES	Elisabeth Svensson	LC	Lars Carlsson	PJ	Patrik Jonasson
AL	Anders Larsson	EW	Elon Wismén	LCA	Lars Carlebrand	PK	Peter Keil
AM	Anders Malmsten	EWE	Erik Westberg	LE	Lena Essedahl	PL	Per Lundgren
AN	Aimon Niklasson	EWI	Erik Widuss	LEN	Lars Erik Norbäck	PL	Pär Lydmark
AND	Andreas Nyström	FAL	Fredrik Althoff	LER	Lars Eric Rahm	PN	Per Norberg
ANH	Andreas Hagström	FK	Fredrik Klingberg	LG	Lars Gustafsson	PS	Peter Strandvik
ANI	Alicia Nieva	FRA	Fredrik Andersson	LH	Lisette Härsjö	PSÖ	Pär Söderquist
ANY	Anders Nyberg	FS	Fredrik Spak	LL	Lars Lundmark	PUS	Pär-Uno Ström
AO	Anders Olsson	FT	Fredrik Tebelius	LS	Lars-Olof Sandberg	RD	Ronja Dahy
AP	Andreas Prevodnik	FÅ	Fredrik Åstrand	MAH	Maja Hjertberg	RE	Ralf Englund
AW	Annika Wetterberg	GG	Göran Gustavsson	MAL	Magnus Larsson	REN	Robert Ennerfelt
BA	Bengt Adamsson	GH	Göran Hultgren	MAR	Martin Larsson	RES	Roger Eskilsson
BB	Bo Brinkhoff	GHO	Göran Holmberg	MAR	Mats Raneström	RJ	Roger Jonasson
BBJ	Barbro Björkman	GK	Göran Karlsson	MB	Mats Björkqvist	RJO	Ronald Jonsson
BBR	Börje Broström	HB	Hans Börjesson	MBJ	Mats Bjersing	RL	Rune Lundell
BD	Björn Dellming	HEH	Hans-Erik Hermansson	MBO	Märtha Boström	RN	Rolf Nyback
BG	Björn Granberg	HL	Hampus Lybeck	MD	Mikael Danielsson	RP	Robert Paepke
BJ	Björn Johansson	HLE	Henrik Lerner	MDA	Margareta Danneberg	RRK	Rrk Göteborg
BH	Bengt Hulander	HP	Hans Petersson	ME	Magnus Eriksson	SA	Stefan Andersson
BK	Bengt Karlsson	HPE	Hasse Persson	MF	Mikael Forsman	SAL	Simon Althoff
BKA	Birger Kaiser	HS	Håkan Sivencrona	MH	Martin Hammar	SF	Stig Fredriksson
BN	Bengt Norström	HT	Håkan Thorstensson	MK	Marinko Karabatic	SG	Stefan Göransson
BNI	Bertil Nilsson	HW	Hans Wahlberg	ML	Magnus Lundström	SH	Stefan Husár
BO	Bert Olsson	HWA	Hans Waern	MLA	Markus Lagerqvist	SJ	Stig Jacobsson
BOO	Bosse Olsson	HZ	Hans Zachrisson	MLI	Martin Lind	SK	Silke Klick
BS	Björn Sjöstrand	IB	Ingegerd Bratt	MM	Maria Müntzing	SL	Staffan Larsson
BT	Bernt Turesson	IN	Ingegerd Nyberg	MMO	Mikael Molin	SLJ	Svante Ljungqvist
BÅS	Bengt-Åke Svensson	IS	Ingvor Svensson	MN	Marcus Nygårds	SM	Stefan Malm
CC	Christer Cederfalk	JE	Johan Ennerfelt	MO	Martin Oomen	SMA	Svante Martinsson
CD	Conny Dahnon	JF	Johan Frölinghaus	MOL	Magnus Olsen	SO	Stefan Olsson
CE	Crister Eriksson	JH	Jon Håkansson	MP	Magnus Persson	SOJ	Sven-Olof Johannesson
CF	Christer Fält	JHA	Jeanette Hagström	MPE	Malin Petersson	SOM	Sven-Olof Martinsson
CG	Camilla Grahm	JHE	Jan Hellström	MPO	Mattias Pozsgai	SP	Stig Petersson
CGA	Claes-Göran Ahlgren	JHP	Johan HP Johansson	MR	Magnus Rahm	SS	Stefan Svanberg
CH	Calle Hagman	JJ	Jan Johansson	MRE	Nartin Resare	SSA	Stefan Sandberg
CHÄ	Christoffer Härsjö	JK	Jan Krantz	MT	Mathias Theander	SSV	Stefan Svensson
CJ	Carl Jyker	JKN	Jesper Knape	MTH	Mikael Tholin	ST	Stina Thelander
CJO	Christer Johansson	JM	Jan Mogol	MU	Magnus Unger	SÅ	Sven Ångermark
CO	Christer Olsson	JMA	Jonas Magnusson	MW	Mia Wallin	TA	Tommy Andersen
CP	Conny Palm	JNI	Jonas Niss	MÖ	Magnus Ösmark	TJ	Tommy Järås
CT	Carl Tholin	JO	Jan Ohlin	NA	Niklas Aronsson	TK	Thomas Karlsson
CW	Christer Welander	JR	Jens Ramnebro	NAB	Nils Abrahamsson	TN	Tony Norman
DB	Dag Börjesson	JS	Johan Svedholm	NAN	Nils Andersson	TW	Tina Widén
DBR	Douglas Bratt	JSJ	Jonas Sjögren	NE	Nils-Erik Ewers	UC	Ulla Carlsson
DG	Daniel Gustafsson	JW	Johannes Waern	NG	Nils Gabrielsson	UL	Ulf Lindell
DJ	Daniel Junkvist	JÅN	Jan-Åke Noresson	OB	Ola Bäckman	US	Ulf Sjögren
DK	Dennis Kraft	KG	Kajsa Gustavsson	OH	Owe Hougström	UU	Uno Unger
DL	David Lundgren	KJ	Kenneth Johansson	OW	Ola Wennberg	VBA	Victor Bergh Alvergren
DLU	Dan Lundberg	KK	Kent Kristenson	PAL	Per Arne Lindgren	VB	Viktor Börjesson
DN	Disa Nyberg	KM	Kerstin Martinsson	PB	Per Björkman	VF	Ville Fagerström
DS	Dick Strecker	KOJ	Karl-Olof Johansson	PBO	Per Boström	ÅN	Åke Nygårds

Ortnamnkarta över Torslandaviken

Med dellokaler i Svalan angivna. Eftersom Torslandaviken befinner sig i landskapen Västergötland och Bohuslän har gränsen markerats med en röd linje för de dellokaler där det kan vara av vikt att hålla reda på landskapet med tanke på rådande landskapslistor. Hållplatser visas, vstrafik.se ger mer detaljer. Buss till Gamla flygplatsen måste beställas en timme innan. Vanliga obsplatser: 1-5. Möjliga p-platser visas. Reservation för bommarnas öppethållandetider, de kan ändras.

Lite statistik

Antal dagar olika arter rapporterats

Tornfalk	165
Knölsvan	143
Kanadagås	130
Knipa	128
Sävspurv	122
Gräsand	116
Ängspiplärke	115
Större strandpipare	112
Kricka	111
Storskarv	110

Antal rapportörer/mån

Januari	93
Februari	50
Mars	80
April	68
Maj	85
Juni	77
Juli	35
Augusti	24
September	29
Oktober	29
November	29
December	42

Antal rapporter/person

Magnus Persson	MP	1212
Dennis Kraft	DK	1163
Bo Brinkhoff	BB	856
Uno Unger	UU	687
Jan Mogol	JM	538
Johan Svedholm	JS	426
Thomas Karlsson	TK	368
Elon Wismén	EW	345
Hans Börjesson	HB	309
Stefan Svanberg	SS	272

Antalet rapporter från lokaler/dellokaler

Torslandaviken	2205
Mudderdammen (Boh)	1584
Karholmsdammen (Boh)	1172
Karholmsdammen (Vg)	897
Södskärsdammen	861
Mudderdammen (Vg)	631
Vadarstranden	588
Syrhåladammen	560
Vadskärsudden	532
Gamla flygfältet	430

Antal rapporter/månad

Januari	896
Februari	517
Mars	1448
April	1532
Maj	265
Juni	1332
Juli	606
Augusti	551
September	599
Oktober	682
November	580
December	444
Summa	11841

Antal arter/år

2001	129
2002	163
2003	155
2004	165
2005	185
2006	175
2007	180
2008	183
2009	187

Knölsvan (143)

1/1-29/12

17-10-20 / 14-19-16 / 9-7-6 / 10-9-6

Karholmsdammen istäckt åtminstone februari ut, i de vakar som fanns något total max 34 ex 1/2 (KOJ). Natten till 2/2 blev hela dammen islagd, 5 ad + 6 juv, låg i en mindre vak på SO-sidan av Karholmen (UU). 12/2 fortfarande 14 ad + 7 juv, större delen av dammen var istäckt men svanarna låg i en vak SO om Karholmen (UU). Isen försvann under mars och antalet ökade till 70 ex 13/3 (UU), olika räkningar gav olika värden men 111 ex 15/4 var första gången över hundratalet (MK).

6/5 fanns 220 ex i Karholmsdammen (JM), 10/5 Ca 220 ex i Karholmsdammen varav endast 10-15 2K-fåglar. På Rågskär sågs åtminstone 8 ex som såg ut att ruva. (UU). 21-24/5 räknade flera observatörer 300 ex (NA, JM, LA).

Första notering om ungar var 24/5 3 pulli Vadskärsuddden (LA). 31/5 räknades tre par med 2,2,3 ungar vid Vadarstranden (TK). 6/6 räknades 5 kullar i Karholmsdammen (PB), samma dag räknades 580 ad svanar i Torslandaviken (HWA JW). Flera räkningar under sommaren gav 600 ex 13/6 (MP), 14/6 (ME), 28/6 (EW HL), antalet ökade för att 7/7 vara 665 ex (SF) och 20/7 743 ex räknat från muddervallen, fanns säkert fler skymda bakom Karholmen/Rågskär. (JS).

Största antal noterade häckande par var 7/7 då från Vadskärsuddden och Flatholmen sågs 7 par med ungar, 3x1, 3x2 och 1x3 pulli, påfallande mager produktion (SF). Antalet vuxna svanar minskade sedan men var fortfarande 12/8 500 ex Grov siffra. Spridda över viken, men flertalet i östra de-

len. (JM), 26/8 300 ex (BB) för att 8/9 vara 107 ex i södra delen av Karholmsdammen (SF).

15/9 Ca 85 ex varav 19 juv. (UU). 22/10 räknades 44 2K+ och 15 årsungar (UU). 7/11 fanns 39 ad + 8 juv kvar (UU). Ebbade sedan ut och 26/11 fanns 5 ad och 4 juv i östra delen av Södskärsdammen (DK).

Mindre sångsvan (1)

1 ad ex flög förbi Södskärsdammen 13/11 08:30. Kom på låg höjd tillsammans med en sångsvan från Ö och fortsatte mot V. Sökte i Karholmsdamm och golfbanan utan resultat fram till ca 10:50. (MP)

Sångsvan (92)

1/1-31/12

17-10-15 / 1-1-0 / 3-1-8 / 7-15-14

Issituationen tvingade bort sångsvanar under vintern men 10/1 fanns i alla fall 11 ex i Syrhålakanalen (JHE BH) liksom 12 ex i Södskärsdammen 6/2 (DK). Annars mest förbiflygande, 1/1 10 ex (JO EO), 3/2 7 ex (SS), dock kom inte det riktiga vårsträcket igång förrän 14/3 då 40 ex sträckte O (BB OW). Den följande veckan sågs 7 flockar passera med totalt 166 ex, störst 35 ex 18/3 (BD) samma dag som ytterligare tre flockar sågs.

Sommarobservation av en adult fågel gjordes i Karholmsdammen 15/5 (BD, HB, MP) samt med knölsvanar 16/7 (MO), den 26/7 sågs 2 ad utanför Karholmsuddden (MP). Ensam adult fågel sågs sedan hela hösten vid många tillfällen.

Rastade i Karholmsdammen under hösten med ett fåtal ex, 16 ex 15/11 (JÅN) och 10 ex (varav en juv) i Södskärsdammen 26/11 (DK), 10 ex 5/12 i samma damm (BA) och 16 ex 10/12 (MO) var de största antalet, för övrigt mindre antal. Några förbiflygande flockar kom 28/11 4 ex (PBO), 5 ex 29/11 (JM), 3 ex 5/12 (BD) och 17 ex 19/12 (SS).

Trots begynnande isvinter höll sig 2 ex kvar i Syrhålakanalen till årets sista dag. De låg i minimal vak efter utflödet från Syrhåladammen, senare sågs de flyga västerut över Södskärsdammen. Förutom en något större vak i Syrhåladammen var i övrigt hela Torslandaviken istäckt ut till i höjd med Hjärtholmen. (UU).

Spetsbergsgås (2)

Observerad med 2 ex str NO vid Flatholmen 20/5 (MP) och likaledes 2 ex vid Mudderdammen/Vg str S 2/10 (MP).

Grågås (77)

2/1-14/12

4-4-11 /13-18-6 /11-0-2 /4-2-2

Den kärva isvintern fick de flesta gäss att söka sig bort, 21 sträckte 14 ex åt söder (AK, ÖJ, MRE) och 28/1 sågs 5 ex str SO (UU). Dock var några kvar, som 4 ex 8/2 i Karholmsdammen/Boh (OB). Även senare under vintern sågs förbiflygande då ofta parvis, 15/2 2 ex (SS), 5/3 2 ex (MP, RE). Vårsträck började 14/3 då 15 ex passerade (BB, OW), fortsatte 15/3 med 2 ex (JM) och 18/3 med 2+2+2 ex (JK BO TW). För resten av våren finns inga sträckobservationer, i viken fanns något tiotal grågäss vid Vadarstranden 16 ex 1/5 (BD) eller Mudderdammen 12 ex 10/5 (LEN), Största antalet noterade under våren var 17/5 då ca 30 ex uppehöll sig i Torsvikenområdet (BD).

Arten häckade i Karholmsdammen, 7/7 sågs adult fågel med 6 pulli samt 7 ad (SF). Det var den enda häckningsobservationen. Under hösten uppehöll sig bara en handfull grågäss i området, bl a noterades 17/7 6 1K+ (TK) vilket kan tolkas som att det var ovan nämnda ungvull som överlevt.

Lite höststräck: 9 ex 30/9 sträckte S förbi Risholmsviken (UU), 8 ex flög förbi Ö Renovadeponin 5/10 (TK), 10 ex åt SV Hästholmskanalen 12/11 (DK) samt 75 åt S 29/11 (JM) - en observation av 70 ex på sträck åt V samma dag kan kanske vara samma flock (MLA). Sista obs för året var 2 ex 14/12 i Karholmsdammen (BA, BNI).

Vitkindad gås (12)

28/2-2/8

0-1-0 / 0-8-2 /0-1-0 /0-0-0

Arten är trots expansion i regionen fortfarande sparsam i "inlandet", vilket då inbegriper även Torslandaviken. Vanligen observeras den på sträck förbi i mindre flockar som 21/5 då 8+3+1+1 ex passerade (NA), samma dag sågs också ett par på Aspholmarna (NA). Observationerna gjordes främst i maj, då 1-4 ex flög över.

Det är ovanligt att arten rastar i området,

men den 9/5 fanns 1 ex på Torslanda golfbana (HB, BBJ, PB, RES), 22/5 då 9 ex rastade en stund i Karholmsdammen/Boh (JS), 30/5 1 ex Karholmsudden (MP), 4/6 1 ex Vadarstranden (MP). Årets sista observation blev 14 ex rapporterade från Risholmsviken 2/8 (HB).

Kanadagås (99)

1/1-31/12

11-9-11 / 7-12-11 / 7-1-8 /10-8-7

Isvintern fick fart på kanadagässen, i januari sågs flockar vid 9 tillfällen, största antal 30 ex 1/1 (BB OW), 20 ex 17/1 (HB, MO) liksom 16 ex 17/1 (TJ, MF, SO). En del var ändå kvar där ingen is var, 25 ex i Risholmsviken 3/1 (JS) och också 25 ex i Karholmsdammen/Boh 22/1 (PB). Den 9/2 drog tre flockar förbi, om 14, 5 respektive 15. (DK), sedan dröjde det till 28/2 då ett flertal flockar med 14+2+ 7+12+2+1+6 passerade (JÅN, MP, UU). Antalet stationära gäss var 10-20, ökade till 43 ex 24/3 (DK) men oftast rapporteras sedan endast 2 ex, någon gång 10 ex. 30/5 räknades 68 ex på kvällen 21:00 (AN), dammen fungerade som övernattningsplats för arten? Dock endast 10 ex rapporterade morgonen därpå 5:50 (EW, LA).

Häckning ägde rum, 10/5 fanns ett par vid vadarstranden och 3 par på Rågskär. Ett av paren på Rågskär hade minst 5 små dunungar (UU). 6/6 sågs 2 par med 5+6 pulli i Risholmsviken (MBO, PBO). Därefter ökar antalet gäss i området, 90 ex fanns här 8/6 (UU), 103 ex 16/6 (TJ), ökar sedan till högsta siffran, 125 ex 7/7 (SF), de flesta tillsammans med ca 390 knölsvanar i SV Karholmsdammen. Antalet minskar sedan raskt, 4/8 var här bara 10 ex. Hela hösten fanns 30-60 ex, max 18/10 med 76 ex i Södskärsdammen (OB).

Höststräck 2/10 22 förbi Ö Renovadeponin (MP), 7/11 10 ex förbi Södskärsdammen (LEN), 12/11 12 ex str S (DK), 29/11 4 ex str S (JM). På årets sista dagar drog ytterligare 40 ex bort över Östra Renovadeponin 30/12 (DK) och Syrhåldammen 15 ex 31/12 (DK).

Gravand (59)

29/2-21/6

0-1-18 / 19-21-10 / 0-0-0 / 0-0-0

Första observation 28/2 av 1 ex som flög förbi

Mudderdammen (JÅN). Från 8/3 sågs 10-20 ex under våren i Karholmsdammen, ökade till 36 ex 22/3 (MT), 41 ex 27/3 (PK) vilket blev 59 ex 15/4 (JS), årets högsta förekomst. Antal minskade sedan till 30 ex i Karholmsviken 24/4 (DK) och 25 ex Rågskär 25/4 (HZ). 40 ex 6/5 vid Vadarstranden (JM) markerar slutet på vårens massförekomst.

Arten häckade i området och par med 3 pulli sågs 28/5 i Syrhålskanalen (DK), par med 9 pulli 28/5 i Karholmsdammen (TW), 30/5 kull med 12 mycket små ungar vid Vadarstranden (AN) samt kull med 13 pulli Syrhåladammen 3/6 (BB). Kull med 6 pulli vid Rågskär 11/6 (PL) är troligen samma som var 5 pulli på samma ställe 14/6 (BD). 10 ungar vid Vadarstranden 14/6 är troligen rester av den tidigare kullen. (ME). Sannolikt betyder detta att minst 5 kullar kläckts i Torslandaviken.

Efter den 11/5 fanns bara en handfull gravänder i området, det rapporteras 1-8 ex. Den 18/5 räknades dock 15 ex (BB, ANH). Arten försvinner under juni från Viken, sista observation var 21/6 2 ad med en unge. (SOM KM).

Bläsand (87)

14/3-1/12

0-0-7 / 6-11-13 / 9-3-12 / 17-8-1

Första observation med ett par 14/3 (BB, OW), därefter 1-3 oftast par sedda under hela våren fram till 11/5, sedan som mest 4 ex, ofta ensam hane ibland ett par. Sågs i Karholmsdammen men efter slutet av maj påfallande ofta vid Vadarstranden. Tillfällig obs av den 7/7 12 ex NV om Vadskärsudden, huvuddelen var hanar i begynnande eklipsdräkt, ganska så brokiga (SF).

På samma plats 10-13 ex 25-26/8 (PH, BB), mot slutet av september liten ökning 12 ex 22/9 (JS). Största antalet kom sedan med 58 ex 29/9 (MK) och ca 60 ex 5-9/10 (SS, SF, MP). Detta antal höll sig månaden ut, 21/10 fanns 40 ex (SF) men sedan minskade flocken, 18 ex 9/11 (BKA) och därefter året ut endast ett halvdussin fåglar. Årets sista exemplar sågs 1/12 (BB). De flesta observationer skedde i Karholmsdammen, mot senhösten i Mudderdammen där också 7 ex flög förbi 10/11 (JM).

Snatterand (91)

8/3-29/11

0-0-11 / 18-27-13 / 4-4-4 / 4-6-0

Under hela våren från början av mars sågs 1-2 par av snatterand i Karholmsdammen, ofta i närheten av Vadarstranden. Parning sågs vid Vadarstranden 17/5 (BD). Paret sågs tillsammans hela våren med få undantag, 2-3/5 fanns 2 par vid Vadarstranden och runt Rågskär (HB, VB, MP, JS, SA). Denna fördelning kunde också ses 10/5 (UU) och var kvar 26/5 (HB).

Då och då sågs ett par i Syrhåladammen med början 13/4 (MP, SS), även 24/4 (DK) och 26-27/4 (SS, JS). Den 17/5 fanns paret fortfarande kvar i denna damm, hanen började anlägga eklipsdräkt (BD RES). Hanen sågs upprepade gånger i maj, honan sågs åter 23/5 (MP). 3/6 fanns här 2 hanar (BB).

På morgonen den 6/6 passerade snabb flock med 10 ex flög förbi söderut vid backsvalekolonin. Senare samma dag sågs 8 ex vid flera tillfällen (BA, CJ, MP, PB). Samma dag sågs ett par utanför Vadarstranden (SF). Några dagar senare kom flera snatteränder hit, 8/6 fanns 7 ex vid Vadarstranden (JS), 11/6 hade de ökat till 18 ex (MP). 13/4 var de 14 ex i Norra viken (MP) men minskade därefter till 4-6 ex i juli. Den 3/8 var de åter 1-2 ex, 18/8 3 ex (SF BA) och 1/11 4 ex (BB). 7-8/11 fanns här 3 hanar och 4 honor (UU, MT, SS). Den 29/11 sågs en honfärgad för sista gången detta år.

Kricka (111)

4/1-28/12

1-0-7 / 24-10-11 / 10-11-14 / 17-5-1

Den 4/1 konstaterades en honfärgad (MP), senare under månaden sågs 1-2 ex, dessutom 4 ex 10/1 (MP) och 3 ex 29/1 (JH), samtliga observationer i Syrhåladammen. Januarifynd av kricka är ovanligt i Göteborgstrakten och har bara skett 2004 och 2005 i Torslandaviken. Samma tid denna vinter fanns dock upp till 11 ex i Välen.

Antalet krickor i Torslandaviken var därefter konstant 2-8 ex fram till mitten av april, med några få undantag: 14/3 11 ex (BB, OW), 7/4 11 ex Vadarstranden (SS) och 12/4 14 ex Syrhåladammen (MP). En viss ökning skedde i andra halvan av

april med 10-30 ex, max 18/4 (OW), 24/4 (DK) och 25/4 (OW).

Därefter kom en period med enstaka krickor, 2-4 ex, ofta par i Syrhåladammen, senaste rapporten 20/5 (JHE). Vid Vadarstranden sågs hela juni 3-4 hanar. Trots dessa förhållanden konstaterades senare ingen häckning i området.

Den 28/6 flög 27+5 krickor förbi Vadskärsudden (EW, HL). Följande vecka rapporteras 15-23 ex från viken, därefter pendlade antalet augusti ut mellan 4-6 ex. Mudderdammen togs nu i anspråk, 30/8 23 ex (SS) följt av Syrhåladammen 24 ex 12/9 (MP), 22 ex 15-16/9 (UU, JS). Från Karholmsdammen föreligger få rapporter från denna tid, 15/9 fanns där 8 ex (UU). Resten av hösten pendlade antalet mellan 4-10 ex med några undantag, 8/10 sågs 40 ex utanför Karholmsudden (SF), 17/10 16 ex i Syrhåladammen (MP) och 24/10 25 ex någonstans i Torslandaviken (OW).

Nästan lika ovanligt som januarifynd i Torsviken är decemberfynd; enligt Svalan har arten setts denna månad 5 ggr 2004-2008; även 2009 sågs arten med upp till 7 ex i Syrhåladammen, senast 28/12 (BB, MP, SS).

Gräsand (116)

1/1-31/12

14-9-16 / 13-15-7 / 10-3-4 / 10-8-7

Under årets inledande månader fanns 10-20 gräsänder fr a i Syrhåladammen, förklarat med att andra dammar var frusna. Höga antal var 31 ex 3/1 (IS) och 30 ex 29/1 (BB). En och annan rapport om ensamma par finns men blev vanligare under februari. 5/3 sågs utanför Vadskärsudden 71 ex, i stort sett med jämna par (SF). Halva mars kunde antalet rapporterade gräsänder vara 20-40 ex, 14/3 60 ex (BB OW) och 15/3 56 ex (DG). Därefter rapporteras bara några få par per gång utom 24/4 då ca 30 ex fanns i Karholmsdammen (DK).

Den första kullen kom 11/5 med 6 pulli, plats ej angiven (BB), följt 17/5 av 2 kullar med vardera 11 pulli i Syrhåladammen resp Syrhålakanalen (PN). Den 19/5 sågs 3 honor med totalt 23 pulli i Syrhåladammen (DK) och 2 honor med minst 6 pulli i Syrhålakanalen (DK). Hona med 4 pulli vid Vadskärsudden 28/5 (DK) och 8 pulli i Karholmsdammen 6/6 (PB) följde samt 6 pulli 2/7 i Karholmsdammen (DK).

Den 7/7 fanns ungefär 40 ex i Karholmsdammen, vid Vadskärsudden sprang storvuxna oflygga 2+4 ungar undan (SF). Hona med 6 pulli (2 v) höll 7/7 till i strandkant vid Vadarstranden (SF). Utifrån dessa uppgifter bör det gå att dra slutsatser att 6-8 kullar kläckts, däremot går det inte att säga något om överlevnad för ungarna.

Under sensommaren och hösten fanns normalt 10-30 gräsänder i Torsviken med toppsiffror 75 ex 26/8 (BB), 65 17/10 (BB) och 75 ex 1/11 (BB). Gräsänder fanns kvar till och med årets sista dag, de sista veckorna med något tiotal individer trots begynnande islågning.

Stjärtand (15)

8/3-22/9

0-0-2 / 1-0-1 / 0-2-9 / 9-0-0

En högst tillfällig besökare i viken som det är tur att stöta på, men som är mer frekvent i september, dok alltid i små antal. Högsta antal 27/4 då 4 hanar + 3 honor, kom inflygande från S och landade i Karholmsdammens norra del. (JS). Enda gången som par registrerats var 8/3 utanför Sälebådarna, de små skären mitt i Karholmsdammen (UU). Fågeln sågs lite varstans, Vadarstranden 26/8 (BB); Mudderdammen 1 ex 30/8 (SS), och Syrhåladammen 2 honfärgade 15/9 (UU) liksom de närmast följande dagarna. Sista obs för året var 2 ex som flög över Mudderdammen 22/9 (JS).

Årta (1)

Upptäcktes 26/4 i Karholmsdammens SV hörn (OA), en ensam hane som sedan sågs av flera observatörer fram till 2/5 (HB, VP, MP) men sågs på lite olika platser och tycks ha varit svår att upptäcka. Arten har setts här vid 3-4 tillfällen varje år sedan 2002 i regel med ett par eller ensam hane, i april-maj (en gång i mars) samt dessutom ofta med någon observation i augusti.

Skedand (24)

15/4-25/9

0-0-0 / 3-7-4 / 3-2-5 / 0-0-0

Första för året 15/4 i Karholmsdammens Bohusdel (JS), följt 24/4 av 2 par vid Vadarstranden (CW), 5 hane + hona i Karholmsdammens Vg-del 25/4

(MP). Under maj sågs vid åtskilliga tillfällen ett par eller ensam hane, mer sällan ensam hona vid Rågskär eller Vadarstranden.

Den 6/6 fanns så plötsligt 7 hanar och 2 honor här (BA, CJ). Därefter sågs 1-4 ex, 4/8 3+4 ex, låg en stund S om Sälbådarna och i dammens SO-del (UU). En solitär avslutade årets skedand-säsongs i Torslandaviken, sågs i Syrhåladammen från 15/9, sista gången observerad 25/9 (MP).

Antalet skedänder vid Torsviken har varierat mellan åren. Årets högstasiffra är inte exceptionell om vi jämför med högsta antal tidigare år, samtliga på våren: 12 ex 25/4 2003, 13 ex 29/4 2004, 36 ex 2/5 2005, 30 ex 8/5 2006, 5 ex 16/4 2007, 17 ex 5/6 2008.

Brunand (106)

17/1-14/12

6-7-20 / 5-3-2 / 9-13-7 / 13-12-9

Ensam hane noterades av flera på dagen för årets Januarijakt, 17/1, den 21/1 var de 4 ex (KOJ) och 28/1 noterades att de var 3 hanar, 1 hona (UU). Arten observerades sedan i ungefär detta antal men 8/3 fanns i Södskärsdammen 22 ex (MT), dagen därpå var de 25 ex (PL), 10/3 lika många (MAL) och sågs nu i Karholmsdammen. Den 13/3 låg 26 hanar och 1 hona, en inte helt unik könsfördelning hos denna art, i Karholmsdammens södra del. (UU).

15/3 fanns 35 ex i Karholmsdammens Vg-del (JM), dessa mängder fascinerade många av dagens 12 observatörer vilka rapporterade men detta var högsta antalet. Från den 27/3 sågs endast en hane i Karholmsdammen, någon gång 21/4 2 hanar (OB, AND) och 30/5 2 ex (MP).

Juniflockar med 10 ex 6/6 (HWA, JW) och 20 ex 28/6 (EW, HL) bryter mönstret, liksom något tiotal i juli, max 17 ex 24/7 (BB). I augusti ökade antalet i Karholmsdammen långsamt men säkert, 26 ex 4/8 21 hanar + 5 honor, låg i en flock i dammens SO-hörn (UU), 40 ex 12/10 i Karholmsdammen (SF) och 58 ex 22/10 50 hanar + 8 honor, födosökte huvudsakligen i området S om Rågskär mellan Karholmen och Sälbådarna (UU).

Den 7/11 inträffade årets var rekordsiffra 86 ex, som vanligt stor majoritet av hanar. 40 ex låg N-NO om Rågskär samtidigt som 46 ex låg i dammens SO-del. (UU). Antalet höll sig sedan på den-

na nivå tills i mitten av december, då 8 ex räknades i Karholmsdammens Vg-del 14/12 (BA BNI).

Vigg (144)

2/1-31/12

12-8-19 / 18-21-10 / 11-6-8 / 14-9-8

En flitig gäst i området året runt med varierande antal. Om maxantal per månad plottas får en fördelning som visar två toppar i förekomsten. I mars hade antalet vuxit och under tiden 6-14/3 fanns i Södskärsdammen drygt 100 ex, 8-9/3 120-130 ex (MT, ES).

Därefter trappade antalet långsamt av men fortfarande 29/4 fanns 60 ex i Karholmsdammen (BB). Efter ytterligare någon vecka kom ett sommaruppehåll med enstaka vigg, 1-6 ex rapporteras med undantag vissa dagar som 6/6 30 ex (HWA, JW) och 40 ex 15/6 (JMA). Någon observation som kunde indikera häckning gjordes inte, även om en handfull hanar och honor sågs hela sommaren i dammarna.

I juli räknades vanligen 10-20 vigg, i början på augusti kom åter en topp med 80 ex 4/8. Antalet varierade därefter resten av hösten med 20-40 ex, med ytterligare en toppnotering med 100 ex 4/12 (SJ). Arten finns närvarande hela tiden men rapporteras troligen sällan fullständigt mer vilket gör antalsuppgifter svåra att jämföra.

Vigg x bergand (1)

Den låg tillsammans med en flock på 18 viggas, 10/5. Sannolikt samma ex som sågs i Torslandaviken både våren 2007 och 2008. (UU)

Bergand (22)

6/1-21/11

1-0-9 / 0-1-0 / 1-0-0 / 4-6-0

En midvinterobs 6/1 av 2 honor vid Risholmen (MP) följdes av 1-4 ex 5-15/3 som sågs på varierande platser, rapporterade som honor när de var 4 ex 5/3 (JHE, GHo, MP) och 13/3 (UU, MO, KN) men vid åtskilliga tillfällen sågs även ensam hane.

Enstaka sommarobs av en 2K hona 5/5 (JS) och av adult hane 18/7 (JÅN), därefter senhöstobservationer med början 22/10 då en honfärgad fågel födosökte bland sothöns och viggas mellan Rågskär och Sälebådarna (UU, SJ). Sedan följde då och då några få ex, som mest 6 ex 29/10 som låg och dök i NO-delen av Karholmsdammen (UU). Sista obs 21/11 med en hona i Karholmsdammen "fin huvudform" enligt (MP).

Ejder (57)

1/1-30/10

5-3-5 / 16-15-7 / 2-0-1 / 3-0-0

Något totalt ejdrar höll till vid Mudderdammen och Risholmen årets första dagar, med 30 ex 1/1 (RJO) som högsta antal. Fortsatt isvinter gjorde att ejdrar följande månader sågs utanför området i havet, 50 ex i Risholmsviken 6/3 (DK) och 120 ex utanför yttre vällen 14/3 (BB, OW). Antalet ökade sedan långsamt, 21/4 räknades 67 ex vid Karholmen (OB, AND), 29/4 70 ex i Karholmsdammen Boh, flertalet hanar (BB). Den 5/5 rapporteras den första kullen med 5 ungar vid Rågskär (BD). Den 10/5 fanns några honor som passade 7 små ungar i Karholmsdammen (UU).

Sedan brakade det loss. 1) Karholmsdammen Boh 11/5 med 3 honor vaktade ca 15 små ungar vid södra stranden av Karholmen (UU), 16/5 fem honor i en grupp med cirka 20 pulli (DK). 2) Södskärsdammen 15/5 2 honor med 9+25 små ungar (LA), lika många 19/5 (DK). 28/5 rapporteras 28 pulli (TW) och 4/6 26 pulli (CJ). 3) Syrhålskanalen 15/5 30 pulli vaktade av 4 ådor (LA), 19/5

tre honor med minst 22 pulli och en hona med minst tre pulli (DK). 4) Hästholmskanalen 31/5 25 pulli (EW, LA) som 6/6 var minst 10 ex (PBO). Av dessa uppgifter att döma tycks ejderungarna ha klarat sig hyfsat.

Ett annat sätt att se det är två korta koncisa rapporter från sommaren. Antalet ejdrar varierade under året och blev naturligt nog flera under våren. Den 8/5 anges 200 ex inkl pulli med kommentar Havstrutens matbord är dukat! (OW), 20/7 anges årets näst största antal 145 ex (PBO) vilket kanske kan ge en fingervisning om hur väl havstruten lyckats decimera ejderkullarna.

Efter att ungar vuxit till sig emigrerade ejdrarna från Torsviken. Redan den 6/6 fanns 70 ex i Risholmsviken (PBO), och i samma vik fanns 145 ex 20/7 (PBO). Därefter finns endast två observationer av ejder inne i Torsvikens dammar under hösten: 18/10 4 ex (MP) och 30/10 7 ex Mudderdammen (JR, MAH).

Alfågel (25)

22/2-1/5

0-3-12 / 0-1-9 / 0-0-0 / 0-0-0

En hane höll till i Risholmsviken 22/2-5/3, ofta i sällskap med några knipor. Mellan 7-20/3 sågs den i Karholmsdammen där nu isen hade försvunnit. Enda avvikelser från schemat var 15/3 då 2 hanar såg i Karholmsdammen/Vg (NE, AP). Därefter ingen obs förrän en tillfällig av en hane 1/5 vid Rågskär (HB, VB, US).

Knipa (128)

1/1-31/12

18-10-17 / 13-11-9 / 11-4-6 / 10-10-9

Tämligen modesta antal under vintermånaderna när K-dammen var frusen med det första större antalet 75 ex den 5/2 i Södskärsdammen (NAB). Därefter bara enstaka rapporterade till 5/3 då 49 hanar och 34 honor räknades i samma damm (SF, BB), 8/3 ca 100 ex (UU) och samma tid 100-200 ex utspridda över hela den isfria delen av Karholmsdammen, östra och sydöstra delen av dammen ännu istäckt (UU). Spel observeras med 30 ex 7/3 i K-dammens Bohusdel (JE). Den 14/3 rapporteras 120 ex från Torslandaviken (BB, OW) vilket var vårens högsta antal. Under april och maj

räknas några tiotal knipor här, undantag 24/4 då 100 ex fanns i K-dammen (DK).

Mycket få par tycks häcka; 28/5 rapporteras hona med 1 pulli i Syrhålakanalen (TW), denna var fortfarande i livet 31/5 (EW, LA) då också några halv vuxna ungar sågs i Södskärsdammen 31/5 (EW, LA).

Sedan byggdes antalet raskt upp och 7/7 fanns ca 470 ex i Karholmsdammen i flera skilda stora flockar, 150+160+160 (SF), 16/7 räknades ca 400, fördelat på 95 ex i Södskärsdammen/syrhåla kanalen samt ca 300 i karholmsdammen (MO), samma antal 24/7 (BB) och 480 ex 4/8 i Karholmsdammen (Vg-delen) varav de flesta i ett par stora ruggningsflockar (UU).

Hade 26/8 minskat till 250 ex (BB), 7/11 120 ex (UU) och 29/11 till minst 100 ex (UU). Några tappra tiotal höll sig kvar till början av december, 1/12 40 ex (BB), sedan blott enstaka året ut.

Salskrake (78)

11/1-18/4, 24/10-16/12

12-8-23 / 9-1-0 / 0-0-0 / 4-11-10

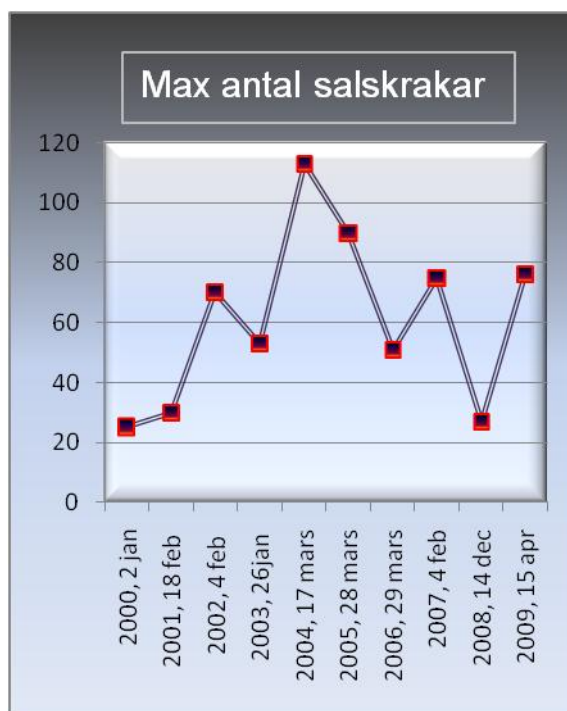
Denna karaktärsfågel för Torsviken under vinterhalvåret svek oss inte heller detta år.

Från att ha varit enstaka i januari omväxlande i Karholmsdammen och Södskärsdammen ökade de i slutet av månaden och var 25/1 17 ex (BN, HB, VB). Därefter återgick antalet rapporterade till ensiffriga tal, undantag 9/2 med åter 17 ex (DK), 4/3 16 ex (CC, HPE), 6/3 18 ex som mest sågs 9 hanar och 9 honor (DK). 8/3 var de minst 35 ex varav 19 hanar och 16 honor. Svårräknade pga begynnande skymning. De låg i södra delen av dammen, där det delvis var isbelagt ännu (UU).

Ett något udda beteende observerades 10/3 då det fanns ca 40 ex, "verkade gilla att simma under tunn is och sedan sticka upp enbart huvudet ur små hål i isen. Det såg mycket fänigt ut" (JS).

Mellan 13-15/4 ökade antalet salskrakar i K-dammens Bohusdel från 41 till 76 ex. 13/4 sågs 26 hanar + 15 honor, låg främst i dammens södra del utanför det ännu istäckta SO-hörnet (UU). 14/4 54 ex i SO-delen, 32 ex hane (GG). 15/4 76 ex (DG). Denna dag observerades också spel hos ett par (JM). Antalet dagliga rapportörer ökade samtidigt från 7 till 10, ryktet spred sig.

De närmaste dagarna minskade antalet

snabbt för att 18/3 vara 6 ex (BKA, JK, BO). De sista veckorna till 18/4 sågs oftast bara ett par.

Sommarobservationer av arten är inte vanliga, en hona juni 1998 är enda fyndet. En adult hane uppehöll sig 30/6-2/7 i Karholmsdammens Bohusdel (OW, RES, BB, DK).

Salskraken återkom i slutet av oktober, en honfärgad 24/10 var först (OW). 29/11 fanns 13 ex i K-dammen, 8 hanar, 5 honor (MLA) och ökningen tog fart i början av december, med 38 ex 5/12 (BA) och 36 ex 10/12, 22 hanar + 14 honfärgade. låg intill Karholmen (MO). Detta antal höll sig tills de sista för året, 11 ex, sågs 16/12 (BB).

Småskrake (29)

1/1-20/7, 11/10-31/12

7-5-3 / 1-7-3 / 1-0-0 / 3-4-5 39

Under de kärva vintermånaderna när dammarna var frusna sågs enstaka småskrakar men utanför vallarna, vid Hjärtholmen och Risholmen. Antal ökade successivt, 30/1 fanns 20 ex vid Risholmen (MP) och 22/3 fanns där 90 ex (MP). Under resten av året med tänkbar häckningstid sågs 2-4 ex i Karholmsdammen och Hästholmskanalen, vanligen i par men ingenting som tydde på häckning kunde konstateras.

Mot senhösten ökade antalet, 15 ex i södra delen av Karholmsdammen 29/11 (UU) och 11 ex 28/12 vid Risholmen (MP) var de högsta antalen.

Storskrake (101)

1/1-31/12

17-10-18 / 16-10-2 / 1-1-3 / 6-6-11

Sedd året om, lite oftare rapporterad under vårmånader. Vanligen i små antal, ofta par om par, lite flera 6/1 då 11 ex låg vid Risholmen (MP), 12 hanar och 4 honor i Karholmsdammens Bohusdel (DK), 25/1 rapporteras 17 hanar samt ytterligare 5 ex (honor?) i Södskärsdammen (SOJ). Från Torslandaviken rapporteras 32 ex 15/3 (DG); årets största antal. Den 11/4 fanns 21 födosökande i samma vik (TK).

Ensamma par sågs 12/4 i Södskärsdammen (EW, LA) och 11/5 (UU), i Karholmsdammen/Boh 13/4 (MAR) och Hästholmskanalen 13/4 (MP) men ingen häckning rapporterades. Den 29/11 fanns 20 ex i Karholmsdammen/Vg (UU). Kvar in i det sista; 29/12 sågs 10 ex vid Risholmsudden (JM).

Raphöna (1)

Hördes spelande i sänkan före första vindkraftverket öster om vägen (kommande från N) 17/6 kl 19:15 (MP). Hördes vid punkt på baksidan av Arendal Volvo Bus.

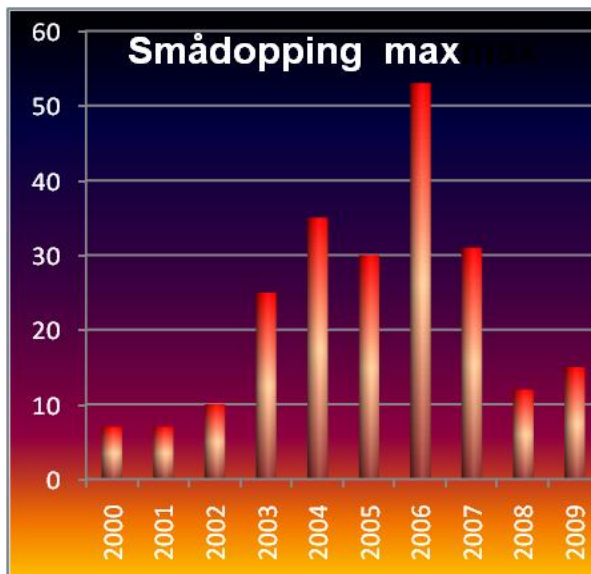
Fasan (77)

1/1-31/12

9-6-8 / 15-11-6 / 4-2-4 / 4-4-4

Oftast noterad på läte av ensam fågel på avstånd, ofta vid Risholmen, Flatholmen eller Mudderdammen. På den senare platsen, Bohusdelen, stöttes 5 honfärgade ex 28/1 (UU) och veckan efteråt sågs vid flera tillfällen 3 ex som 30/1 då det var 2 honfärgade och en hane (MP). En fågel varnade upprört någonstans i Torslandaviken 12/3 (ANY). Från 31/3 rapporteras spel av fasan dels vid Mudderdammen/Vg och vid Risholmen (DK), fortsätter att rapporteras till 8/6 Vadskärsudden (UU).

Häckning konstaterades då 5 pulli med adult hona sågs vid Södskärsdammen 7/6 (NG). Kan ha varit samma ungvall som sågs vid Hjärtholmen 23/8 (PB). Senare på året konstaterades arten vid Mudderdammen, Västra Renovadeponin, Flatholmen, Syrhälakanalen och Torsholmen - faktiskt sågs en hane så sent som 31/12 vid Syr-

hälakanalen, stöttes norr om nordligaste delen av kanalen. (UU).

Smålom (7)

1-0-0 / 0-3-1 / 0-0-1 / 0-0-1 = 7

En art som ses förbisträckande, detta år åt SSV först 30/1 (MP). Ensamma ex sågs passera norrut 8/5 (MP), 21/5 (NA) och 22/5 (NA, SS). Två ex sågs 13/6 str O (CF), 28/9 drog 1 ex rakt över Torsholmen på halvhög höjd med rakt nordlig kurs. (JS). Slutligen rapporteras 3 ex vid Risholmsudden 29/12 (JM).

Storlom (4)

0-0-0 / 0-2-1 / 0-0-1 / 0-0-0

1 2K drog mot sydväst i skymningen förbi Hjärtholmen 6/5. 2 ex i sommardräkt passerade Vadskärsudden på väg norrut på morgonen 22/5 (JS, SS) och 6/6 flög 2 ex spikrakt mot norr på ganska hög höjd över Karholmsdammen. En höstobservation: 20/9 1 ex över Karholmsdammen.

Smådopping (95)

1/1-13/12

10-6-2 / 4-6-3 / 6-12-18 / 18-6-4

Denna art rapporteras visserligen alla månader men under tiden fram till 2/8 endast med 1-2 ex varje gång. Sedan ses något flera, 18/8 räknades 6 ex i samlad flock lite söder om vadarstranden. (SF, BA), 8/9 sågs 6 ex i södra delen av Kar-

holmsdammen/Vg (SF). Senare gjordes höstobservationer av 12 ex 25/9 i Karholmsdammen / Boh (JS) och 15 ex i Torslandaviken 29/9 (MK). Den 8/10 fanns fortfarande 10 ex kvar, låg tillsammans med bläsänder och i vasskanter i Karholmsdammen (SF). 31/10 fanns 7 ex i Torslandaviken (OW). Även i Syrhåladammen och Syrhålakanalerna sågs 1-2 smådoppingar, första i början av året då Karholmsdammen frös till. Ingen häckning kunde konstateras men 3/8 sågs där 3 ex (MP).

Antalet häckande par totalt i Torslandaviken är svårt att uttala sig om, få noteringar finns. 30/6 rapporteras 1 pull med 2 ad i SO delen av Karholmsdammen (OW). 7/7 sågs 2 ad med 1 pull N om Vadarstranden (SF). Några obs av 1K-fåglar 1/9 (MP) och 12/9 Vadskärsudden (MP) kan vara just dessa ex. Möjligen kan ytterligare någon orapporterad häckning ha ägt rum men arten har tveklöst minskat drastiskt på senare år.

En genomgång på Svalan visar på artens minskning. Från 53 ex 20/10 2006 till årets rekordsiffra 15 ex 29/9. Antalet häckande par framgår sällan av Svalan men 2003 observerade 7 kullar med 11 ungar enbart i SO Karholmsdammen.

Skäggdopping (118)

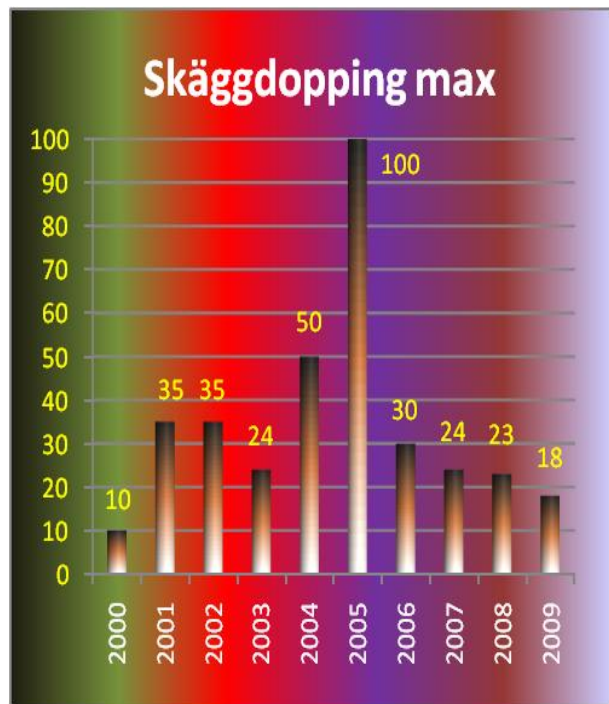
4/1-30/12

2-1-13 / 18-20-13 / 14-8-10 / 16-1-2

Hela vintern kunde en skäggdopping ses i Södskärsdammen eller Risholmsviken. Flera anlände 22/3 då antalet räknade ex i viken ökade från 2 ex till 12 ex (GK, MP, MT). Så många fler skulle de sedan inte bli, ett flertal noteringar på 10-15 ex finns och 11/5 anges 20 ex minst i Torslandaviken (EW, HL).

Häckning anges par med bo i vassen på Vadskärsuddens NV-sida 10/5 (UU). Det kan vara samma par som 7/6 hade 3 ungar (SOM, KM). Ett par med en unge rapporteras från Södskärsdammen 5/7 (JM). Den 7/7 räknas 18 ex i Torslandaviken, 6 ex i SV hörnet av Karholmsdammen, dessutom enstaka par utspridda.

Av dessa ett par med en unge Karholmsudden, ett par i NV samt ett par i Södskärsdammen. För övrigt går det inte att se om det har funnits flera par av rapporter, det kan ändå tänkas att ytterligare något par gått till häckning, dock föreligger inga rapporter om mer än en rapporterad kull på en och samma dag.

Vårens antal höll sig under hösten, 15 ex ses 4/8 i Karholmsdammen/Vg (UU) och 11 ex 12/10 (SF). Sedan minskar antalet men fortfarande 29/12 finns 6 ex kvar, dock i havet utanför, vid Risholmsudden.

Att det maximala antalet skäggdoppingar minskat under en tioårsperiod är uppenbart. Flest skäggdoppingar sågs för fem år sedan, sedan minskar det sakta men stadigt.

Gråhakedopping (1)

Observerad 22/3 1 ex (ANY, DN).

Svarthalsad dopping (1)

Sågs i Karholmsdammens SV del hela dagen 25/4, 2 ad fåglar. (OW m fl). Sjätte fyndet i Torslandaviken.

Havssula (1)

Den 9/5 1 ad sågs först ute i fjorden, följdes nästan in till Långedrag. Efter någon timma hittades ett ex vid vadarstranden bland knölsvanar. Efter en halvtimme drog den NV" (PB, RES, HB, BBJ)

Storskarv (110)

1/1-31/12

11-7-14 / 15-15-8 / 7-4-5 / 10-8-6

Sågs hela året i varierande antal, vintertiden i havet utanför vid Risholmsudden 6/3 30 ex (DK), under mars ca 30 i Karholmsdammen, noteringar ligger framöver på 10-20 ex vissa dagar inte mer än 1-3 ex. Den 6/3 fiskade 1 ex i utloppsdammen mot Södskärsdammen, mellan de två gallren, där kungsfiskaren brukar hålla till. (DK). Mot sommaren ökade de i antal, 28/6 75 ex i Karholmsdammen/Vg (EW, HL), och 12/7 60 ex i Torslandaviken (BB). Ofta stod de på Sälébådarna, det lilla skäret utanför Karholmen som 30/9, 45 ex (UU). Årsrekordet blev 100 ex 20/9 i Karholmsdammen (PL, AW). Den 12/10 fanns 40 ex, bl a en fiskande flock med 15 ex i Karholmsdammen (SF). Så sent som 29/12 fanns 35 ex dock utanför i havet, vid Risholmsudden (JM).

Rördrom (5)

Observerad i Syrhåladammen 15/1 stående framför vassen på västra sidan av dammen (IB, DBR). Återupptäcktes 20/1 på samma plats (PUS) . Södskärsdammen 28/2 stöttes från inloppet i NV. Flög en bit och gömde sig i vassen. (AL). Sedan dröjde det tills 30-31/12 innan den kom tillbaka, då sågs 1 ex i Syrhåladammen öppet i vasskanten (BA, CJ).

Gråhäger (130)

1/1-31/12

20-15-14 / 3-15-9 / 11-8-6 / 10-8-11

Januarifågel med ett ex men senare under våren fanns ibland tiotalet hägrar antingen utspridda efter vassarna eller samlade på Rågskär, 2/2 4 ad och 2 2K-fåglar (UU). Den 12/2 stod 9 ad och en 2K vid Syrhållakanalen, stod och solade sig i vasskanten på norra sidan av dammen. Dessa hägrar var senare försvunna från denna lokal och i stället sågs 1 ex på sydsidan av Karholmen och 8 ex på Rågskär, uppenbarligen samma fåglar som flyttat på sig. (UU).

1/5 gjordes en kuriös observation: "trodde först att den hade nån tumör på foten, men såg

sedan att det var en blåmussla som nypt sig fast i ena tån!" (BD). På sommaren ökade antalet fåglar, 5/7 fanns 27 ex i Torslandaviken (SS), antal minskade sedan långsamt och var 15/9 15 ex stod bl a. på Sälébådarna. (UU), 21/9 också 15 ex (AB) liksom 12/10 vid Karholmen och i Södskärsdammen (SF) samt 21/11 (JE, REN). Sedan minskade antalet med Syrhåladammen hade en liten grupp hela december, 31/12 stod 8 ex och solade sig i vasskanten längs nordsidan. (UU)

Bivråk (4)

Sparsam förbisträckare, observerad 1 ex sträckande NO 17/5 (JS), 2 ex 24/5 (SS) och 1 ex 29/5 (HB). Höststräcket berörde Viken endast 10/9 då en 1K-fågel flög förbi Syrhåladammen (JS).

Havsörn (2)

1 adult fågel med helvit stjärt och ljust huvud flög med rejäla vingslag mot söder (JHA, PEH). 4/3 2 kom 2 individer, en 2K och en 3K+ från Ö, vände över Krossholmen mot N. (MP).

Brun kärrhök (37)

12/4-19/9

0-0-0 / 2-14-5 / 1-8-7 / 0-0-0

Vårens första anlände 12/4 (MT) men det var fr a i maj arten sågs här, 3 hanar och 16 honor noterades fram till midsommar men ingen fattade smak för lokalen så att de stannade.

Den 8/8 sågs den första ungfågeln för året, fram till 19/9 ses därefter ytterligare 10 1K-fåglar. Inte så egendomligt med tanke på att det på Hisingen år 2003-2007 fanns 15 säkra/möjliga häckande par enligt Fågelatlas över Göteborg... (Aronsson 2009). Dock sågs en hona vid upprepa-de tillfällen 3-5/6 omkring Vadskärsudden, kom bla norrifrån och gick ner i vassen 4/6 (LER, MR).

Den 5/8 sågs en fågel med 1K-teckning, mörk över hela kroppen med gul/beigt huvud (lysande), dock syntes ingen ad i närheten. Tidig 1K friflygare eller mörk 2K? (MP) Den sista ungfågeln sågs 19/9 över Syrhållakanalen och markerade också slutet för bruna kärrhöksåret vid Torsviken (MP).

Blå kärrhök (9)

3-0-0 / 3-1-0 / 0-0-2 / 0-0-0

Mellan 5-8/1 höll en honfärgad fågel till främst, sågs mest vid Mudderdammen (HE, EW,HL) men också vid Norra deponin (MP). Den 8/4 anlände en hona Mudderdammen/Vg från väster jagad av ett gäng kråkor. (DK, MP). Den 10/4 kom en honfärgad fågel vid Risholmen troligen insträckande från havet, med rejäl fart över Muddret och rätt in över Karholmsdammen (DL, JÅN).

Honfärgade blåhökar passerade även 24/4 Upptäcktes mot mudderdeponin och drog sedan norrut. (DK) och 5/5 en sydoststräckande (TW EWE VF). Höstobsar gjordes 27/9 av honfärgad över Muddret (TK) och årets enda adulta hane sträckte söder 28/9, också över Muddret (JS).

Ängshök (1)

Den 5/9 kl 7:25, upptäcktes precis utanför tornet på ca 40 meters håll! Drog sakta söderut över flygfältet och sen golfbanan. Sågs något senare ta höjd och dra österut. (Mycket diskussioner om ålder/kön på denna individ, lutar nu mot 3K hona.) (BD, MLA). Annan beskrivning 7:35-7:40 kom från Skeppstadsholmen och gjorde en piruett över muddret innan den försvann åt sydost (NA), borde vara samma individ.

Duvhök (36)

17/1-4/12

3-7-4 / 1-5-1 / 0-2-4 / 3-4-2

Huvudsakligen en vintergäst, ungefär hälften av obsar sågs nov-feb. Det var nästan bara unga fåglar som höll till här vintertid, av 10 ålderbestämda var 8 ex unga 2K-fåglar. Äldre fåglarna sågs 13/9, då en adult hane flög förbi Gamla flygfältet (TK) och en adult fågel flög norrut från Karholmen mot Fågeltornskullen 7/11 (UU).

Endast en fågel sågs åt gången med undantag för 28/1 då en satt i vassen vid Vadskärsudden (utan byte), medan en samtidigt flög mot Karholmsudden (MP). Inga lyckade jakter sågs men 28/1 gjordes ett misslyckat utfall mot gräsänder, höken satte sig sedan i ett träd vid Syrhålakanalen (UU).

Duvhök kan sällan passera ett fågelområde

obemärkt, men den enda notering som anger sådant var 30/5 då 1 ex jagades av en skock kråkor. Tog skydd i dungen nära fågeltornet, mobbad tills den lyfte och drog vidare norrut. Av 12 könsbestämda fåglar var 5 hanar, 7 honor.

Sparvhök (44)

10/1-16/11

1-2-3 / 4-7-0 / 4-11-5 / 5-2-0

I motsats till duvhöken sågs sparvhök mest under hösten, vintergäst var den knappast. Fåglarna åldersbestämdes sällan, men av 5 där ålder angivits var 4 adulta, dessa sågs aug-nov. Jaktförsök inne i buskage sågs 28/8 vid Karholmsudden (TK). Alltid ensamma utom 30/4 då 2 ex rapporterades vid Vadarstranden (FAL).

Liksom för duvhök kunde den ses var som helst i området, hade den någon favoritplats bör det ha varit Mudderdammen där 18 av samtliga observationer gjordes, 6 av dessa anges som födosökande och en observation 11/7 anges med Föda åt ungar (TK).

Uppgifterna i Fågelatlas över Göteborg... (Aronsson 2009) om 13 säkra häckningar och 13 möjliga på Hisingen 2003-2007 gör det lite märkligt att inte fler sparvhökar jagar vid Torslandaviken - eller kanske de gör det utan att noteras.

Ormvråk (104)

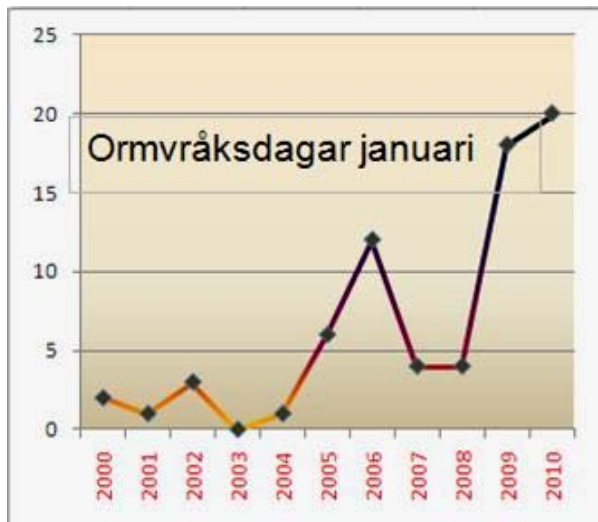
1/1-31/12

18-10-12 / 11-13-5 / 0-3-5 / 14-4-9

Numera också en regelbunden vinterfågel vid Torslandaviken, sågs då oftare vid Gamla flygfältet än på andra platser, 10 av 18 dagar i januari. Ensamma fåglar utom 4-5/1 då 2 ex sågs ((HW). Sågs ofta sittande spanande som 13/3 vid Risholmen., satt och spanade från var sin del av holmen. (UU). Vårsträck förmärktes 19/3 då 4+4 ex kom insträckande från havet på hög höjd över Mudderdammen (JO, EO). Idyll i djurvärlden: 19/4 rapporteras om en vråk som lugnt satt och tittade på en vilande räv vid Syrhåladammen (MP). Mer än enstaka ex rapporteras 29/4 då 4 ex sågs (BB) och 9/5 då också 4 ex sågs (HB BBJ PB RES).

Trots 13+6 säkra/troliga häckningar på Hisingen enligt Fågelatlas över Göteborg (Aronsson 2009) gjordes få observationer av födosökande

fåglar under häckningstid, dock rapporteras 5 ex stationära fåglar runt Bulycke/Arendal 29/5 (HB).

Lite höststräck begynte 12/9 då 2 ex sträckte OSO (MP), 12/10 sträckte 5 ex S mer över flygfältet till (SF) och 17/10 sågs 5 ex som segelflög i NO (MAR). Därefter gick vi in i vinter med ständig närvaro av en ormvråk vid Torsviken. Ibland som 31/12 satt den på en lyktstolpe vid Torslandaviken (DK).

Fjällvråk (18)

6/1-11/3 + 2 höstobsar

11-3-2 / 0-0-0 / 0-0-1 / 0-0-1

Sågs upprepade gånger i området under vintern, troligen två olika exemplar då den 8/1 åldersbestämdes till 2K (UU), liksom 15/1 (HB och 17/1 (TJ, MF, SO), men 16/1 bedömdes vara ad (FT). De flesta gångerna sågs dem vid Mudderdammen (9 av 16 dagar) och Flatholmen (5 dagar), vid tre tillfällen noterad ryttlande. Sista vårobs 11/3 vid bergknallen norr om Karholmdammen (JÅN).

Höstetid observerad vid två tillfällen: 13/9 då en adult hona flög förbi Gamla flygfältet (TK) och 16/12 då 1 ex letade föda vid Östra Renovadeponin. (BB).

Fiskgjuse (53)

31/3-1/9

0-0-1 / 7-15-13 / 4-12-1 / 0-0-0

Årets första fiskgjuse sträckte målmedvetet över viken 31/3 kl 12:31 (MO, JH). Vid flera tillfällen sågs fiskgjuse som lyckades fånga fisk. Gjusarna

har rapporterats från Hästholmskanalen (13 dagar), Karholmsdammen (10 dagar). klart populärast var Södskärsdammen (17 dagar).

Den 14/4 fiskade 1 ex med framgång i Karholmsdammen. Flög iväg med fångsten mot cisternerna (LC), 1/5 tog gjuse en fisk och drog på hög höjd mot NO (DL), 10/5 ryttlade över Risholmsviken och drog efter lyckad fångst österut (UU). 21/5 sågs 1 ex med byte över dammen (JHE), 24/5 passerade gjuse Rödjeliden norr om viken med fisk i klorna, jagad av trutar (HB, VB).

Fågelatlas över Göteborg (Aronsson 2009) anger endast tre möjliga häckningar på Hisingen, men arten är känd för att flyga miltals efter mat till ungarna. I Torslandaviken sågs den alltid ensam, med ett undantag: den 25/8 fanns två fiskande gjusar i Torslandaviken (PH). Säsongsens sista gjuse sågs 1/9 över Karholmsdammen (PH).

Tornfalk (165)

1/1-29/12

24-16-20 / 14-20-13 / 10-12-12 / 12-6-6

Tornfalk finns närvarande hela året, vanligen ett enda par. Dock sågs 3 ex 3/1 vid mudderdammen (OH). Fick en sork i Mudderdammen 4/3 (CC) Den 25/4 sågs falken i en holk som satt på en hög stolpe vid Västra Renovadeponin (BA). Ryttlade över backsvalekullen 26/4 (BA), 25/6 (PSÖ).

Den 6/6 fanns 1 ex framme vid backsvalekolonin blev attackerad av skata, satte sig högt upp i svalbranten (SF). 11/6 flög 1 ex förbi Mudderdammen med byte (PL. RES). Den 5/7 vid Flatholmen sågs hona drog byte, hanen mötte skrikande upp (JM). 3/8 fanns vid Gamla flygfältet troligen ad+2juv. (PH). 22/8 och 25/8 sågs 1K fågel vid Gamla flygfältet och Mudderdammen /Boh (PH).

Populära jaktplatser för falkarna har varit Mudderdammen (61 dagar), Gamla flygfältet (39 dag), Risholmen (17 dag), Flatholmen (15 dag).

Stenfalk (6)

0-0-0 / 1-1-0 / 0-0-5 / 0-0-0

Flög förbi 27/4 (JS) och en hona 5/5 (JS), övriga observationer gjordes i september, bland annat en 1K-fågel 11/9 (MP, JS). Sista obs gjordes 27/9 då 1 ex jagade ängspiåkror vid Mudderdammen

(TK) - för övrigt den lokal där nästan samtliga observationer av arten under året hade gjorts.

Lärkfalk (6)

0-0-0 / 0-4-1 / 1-0-0 / 0-0-0

Nordsträckande lärkfalk sågs 23/5 på morgonen vid Karholmsudden (NA), senare på dagen kom 1 ex lågt över muddret med en tofsvipa i baken kl 10:10. Eventuellt samma ex som tidigare idag? (BD). De följande dagarna sågs arten vid flera tillfällen 24/5 och 28/5 (JW, TW) och 29/5 jagade 1 ex mellan 11:40-50 runt Karholmsdammen/ Södskärsdammen (HB).

Den 4/6 kom en 2K-fågel över Vadskärsudden, flygande från Vadarstranden och tog på ca 5 m höjd en svala över lilla lagunen vid Vadskärsudden (blicksnabba reflexer). Drog sedan i riktning mot Södskärsdammen (MP). Backsvalorna drog: en sommarobs 25/7 var årets sista, en lärkfalk jagade en kort stund vid backsvaleberget på Risholmen, försvann sedan spårlöst (JO, EO).

Pilgrimsfalk (4)

Vid Vadarstranden 1 ex 30/4 (FAL), även observerad 29/5 i Torslandaviken (JK, BO, BH). Vid Mudderdammen jagade en ad hane 12/8 kom från V flög mot Ö (MP). Sydsträckande fågel sågs slutligen 18/9 (SS).

Vattenrall (54)

1/1-30/12

7-8-5 / 5-8-1 / 2-1-2 / 5-3-7

Detta var sjätte vintern under den senaste tioårsperioden som arten konstaterats här i januari. Uppehöll sig 1/1-3/4 i SO delen av Karholmsdammen/Vg, vanligen rapporteras 1 ex men 3/1 hördes 2 ex (PB). Hördes och sågs även vid Södskärsdammens NV del från 3/1 (BS, KS) till 13/2 (BD) och hördes Karholmen i vassen vid dagvatensutsläppet vid holmens NO-del 2/2 (UU) och 17/2 (MO). Även observerad i Syrhåladammen, i vassen intill utloppröret 7/1 (MT) och 15/2, 20/2 (MP). Hördes även vid Sandvik väster om Torslandaviken 22/1 och 24/1 (PEH, JHA).

Under våren konstaterades vattenrall på flera platser, genom sitt vittljudande och typiska

grymtade läte. Mellan 28/3-31/5 hördes oftast (9 av 26 gånger) i Karholmsdammens NV hörn, oftast från Vadskärsudden. 7/4-4/8 hördes den 4 gånger i SO hörnet av samma damm. Vid Karholmen hördes den 14/3-3/5 6 ggr och i Södskärsdammen 3 ggr 15/5-9/7.

Höstens observationer gjordes fr a från Karholmsdammens SO hörn 8/10-29/11 (6 ggr), 2 ex 11/10 (JM), och Syrhåladammen 5/9-29/11 (5 ggr), 2 ex 31/10 (OW). Hördes 29/11 från Syrhåla-kanalen, vassen som angränsar till Hästholmskanalen (JM, EW, HL). Ett exemplar rapporterades utom 18/10 då 3 ex fanns i Torslandaviken (OW). Den 13/11 sågs 2 vattenrallar som jagade en honfärgad kricka i vasskanten på Syrhåladammen. "Såg ut som de försökte penetrera kroppen på krickan med näbbarna. Krickan tycktes komma undan (oskadad?)" (MP).

Vinter igen, hördes 10-29/12 i SO hörnet av Karholmsdammen med 2 ex (MO, TK, MP). Dessutom vid Gamla flygfältet 4/12 (TK), vid Skeppstadsholmen i vassen vid infarten till Torslanda havsbadskoloni 7/12 (PEH, JHA) och årets sista observation 30/12 lite söder om deponin i ett buskområde med öppet vatten (BA, CJ).

Rörhöna (60)

4/4-8/11

0-0-0 / 10-15-4 / 4-4-12 / 9-2-0

Sågs inte förrän 4/4 då 1 ex sågs i NV Karholmsdammen NV om Vadskärsudden (SS). Sågs sedan i stort sett enbart på två ställen till och med augusti: Syrhåladammen (23 av 55 ggr) och Syrhåla-kanalen (18 ggr). Vanligen sågs en ensam fågel men 2/5 3 ex i Syrhåla-kanalen (OW) och 15/5 i Syrhåladammen (MP, OW). Några obsar gjordes också på Torslanda golfbana med 2 ex 10/4 (PEH, JHA) fram till 18/5. Den 24/5 sågs 1 ex i en liten damm på tippen (SS).

Häckning konstaterades 28/5 då en ad med en pulli sågs i Syrhåla-kanalen (DK). 1 ad med 2 pulli ex sågs 3/6 i en branddamm på Karholmen (PEH, JHA). Även i Syrhåladammen sågs 28/7 1 unge högst några dagar gammal (MP). 23/8 sågs 2 små ungar i samma damm (PB), kan vara ny kull. 12/9 räknade 12 rörhöns i dammen (OW). 15/9 fanns 4 1K-fåglar i Syrhåladammen och samma dag 2 ungar i Syrhåla-kanalen (MP).

Den 29/9 räknades 5 ex i Syrhåladammen (MP) och 2/10 7 ex i Syrhålakanalerna (MP). 24/10 sågs 1 ex i Södskärsdammen, årets enda obs på denna plats. Sista obs för året var 1 ex i Syrhåladammen 8/11 (SS).

Sothöna (102)

22/1-23/12

2-2-9 / 11-17-11 / 8-7-7 / 12-8-8

Vinterobservationer gjordes utanför en islagd Torslandavik vid Hjärtholmen med 14 ex 15/2 (MP) och 20 ex vid skären sydväst om muddret (MT). Antalet ökade sedan i Karholmsdammen, 13/3 fanns 10 ex som låg i dammens NO-del mellan Vadskärsudden och utloppet (UU) och 26 ex 14/3 i Torslandaviken (BB, OW). 11/4 fanns 30 ex vid Vadarstranden (HP, JJ). För övrigt gick det att stort sett beräkna totala antalet till 10 ex 10/5 (UU). I Södskärsdammen sågs 2 ex 22/5 (JM).

Första ungarna sågs 4 ex 6/6 i Torslandaviken (BB). En uppgift från 7/6 observeras 1 adult och 4 pulli, möjligen samma kull, vid Vadarstranden (SOM, KM). På denna senare plats observeras 21/6 1 ad med 2 pull (SOM, KM) och 7/7 sågs ett par med 2 halvstora ungar NV om Vadskärsudden (SF).

Antalet sothöns under sommaren ökar sedan, och det fanns 40 ex mellan Vadskärsudden och Vadarstranden 28/6 (EW, HL). Den 26/8 fanns i viken 65 ex (BB). 25/9 fanns 45 ex i Karholmsdammen/Boh (JS). Resten av hösten finns 20-40 ex i området, 4/12 räknades 53 ex i Karholmsdammen/Vg (SJ) och slutligen 45 ex 10/12 (MO).

Trana (3)

Noterad tre gånger på vårsträck: 22/3 över Gamla flygfältet, 9 ex NO, 26/4 (PH). Den 26/4 kom 5 ex, cirklade en stund över N delen av Karholmsdammen innan de drog vidare åt N (EW). Den 22/5 sträckte en ensam trana på hög höjd mot norr (HB, VB).

Strandkata (68)

5/3-3/8

0-0-17 / 13-14-14 / 9-1-0 / 0-0-0

Denna kustens vårens budbärare kom 5/3 då 2 ex

sågs vid Risholmen (MP). Där sågs sedan flockar med 20 ex som 13/3 stod på det inre skäret i viken (UU) och 26 ex 22/3 (PEH, JHA). 29/3 fanns här 24 ex, troligen rastande på väg? (MBO, PBO), 14/4 12 ex (PBO). Sedan sågs 1-2 ex större delen av våren utom vid vissa tillfällen som 13/3 då 20 ex var uppe och flög, gav sig eventuellt av (SF).

Häckning ägde rum men i få antal, 13/6 sågs 2 pulli (BB). Några ex sågs även på flygfältet 16/6 (LA) och vid Södskärsdammen 20/6 (MP) men ingen häckning där.

Sydflyttning begynte och 19/6 kom 13 ex norrifrån i en flock, gick ner för landning (EW, LA). På Torslanda golfbanas välklippa gräsmattor gick 75 strandskator 6/7 (PEH, JHA), och den 16/7 rastade 30 ex på bryggorna i SV-hörnet av Karholmsdammen (TW). 14 ex str S 24/7 (BB). De sista för året var 16 ex som vandrade runt på golfbanan 3/8 (PH).

Skärfläcka (2)

2 ex upptäcktes i Mudderdammen 10/4 (FS) och sågs något senare vid Vadarstranden (DL). Försvann senare på dagen men fanns där också dagen därpå, hela tiden Vadarstranden, sågs senast på aftonen (BN). Arten har den senaste tioårsperioden setts här ungefär en gång årligen någon gång 30/3-25/5.

Mindre strandpipare (58)

4/4-2/8

0-0-0 / 17-23-12 / 4-2-0 / 0-0-0

Vårens första 4/4 1 ex Mudderdammen (SS) som 7/4 var 2 ex (SS). Spelande fåglar över Mudderdammen 12/4-2/5, ett par sågs sedan under våren och 2 ad + 1 pull 20/6 (MP). Sedan dröjde det till 31/7 då en fågel 1K fanns här med 2 ad (MP).

Sågs även 2/8 (MP) men sedan inte mer av mindre strandpipare i Torslandaviken detta år. Även sedd i anslutning till grusplanen vid backsvallekolonierna på Rörskår där spel sågs redan 12/4 (EW, LA). Den 7/5 sågs adult fågel med 1K-fågel (JM). Några gånger sågs också ensamma fåglar vid Vadarstranden, 3/6 2 ex (HW, JH).

Större strandpipare (112)

26/2-9/10

0-3-25 / 24-25-17 / 14-4-0 / 1-0-0

Denna fågel sågs nästan uteslutande på Mudderbassängens deponier, med start 26/2 då 4 ex gick där (TW, BKA). Ett större sällskap med 16 ex passerade 4/3 (MP). Den 5/3 sträckte 5 ex N (MP). 6/3 fanns här 13 ex (EF, MP), antalet varierade sedan mellan 10-20 ex under våren med som mest 19 ex 15/3 (MP). Spel konstaterades 9/3 (PJ).

Ungar sågs ffg med 10 ex 15/5 (OW). 19/5 sågs 2 ad samt 2 pull som värmdes (DK). Antal pulli i mudderbassängen minskar, 4 ex 23/5 (BD), lika många 26/5 (HB). Den 13/6 rapporteras 7 ad, 1 juv 1K och 1 pull (MP). 16/6 finns här 10 ex varav 4 ungar (LA) och rapporteras 11+2 pulli (TJ). Den 20/6 har situationen stabiliserats lite, 21 ad varav 12 pull (MP). 22/6 18 ex, 9ad 9 juv (MP, RES). Sedan tunnade beståndet ut, från 16/7 sågs här 2 ad 2 juv till 4/8 då 1 ex flög förbi. Det dröjde till den 8/10 innan den sista fågeln för året sågs rastande. (MP).

Fjällpipare (1)

Upptäcktes kl 07:35 den 1/9 på locklätet (som hördes någon halvminut innan jag kunde lokalisera fågeln). Lockade oavbrutet då den flög runt, runt över muddret och södra delen av Karholmsdammen. Tog till sist höjd och tappades då den flög stadigt söderut (JS). Fjärde fyndet sedan år 2000 på lokalen.

Ljungpipare (20)

31/3-22/11

0-0-1 / 3-2-0 / 4-8-1 / 0-1-0

Ensamma vårsträckare sågs 31/1 vid Mudderdammen (OH, JJ), samt 23-26/4 och 21-23/5 dels vid Mudderdammen men också på golfbanan.

Höststräcket började 16/7 då 4 ex str S över Mudderdammen (TW). 27/7 fanns 4 ad + 1 juv både vid Mudderdammen och golfbanan (MP, SS). 11 ex str S 31/7 (MP). Resten av hösten sågs sträckande individer främst i augusti, med 1-6 ex, mest 6 ex Mudderdammen str S 25/8 (MP). Dessutom sträckte 26/9 8 ex mot S (PL).

Så sent som 22/11 sträckte 1 ex mot S (JS). "Flög söderut tätt över muddret under envetet lockande i det bedrövliga vädret". Arten är enligt Svalan inte rapporterad från Torsviken tidigare senare än september.

Kustpipare (2)

Den 23/8 1 ex vid Mudderdammen (PB) och 21/9 1 ex rastande Torslandaviken (AB).

Tofsvipa (92)

27/2-22/11

0-2-22 / 14-20-16 / 12-6-5 / 3-2-0

Vårens första vipa dök upp 27/2 (PL), fram till 13/3 sågs bara enstaka utom 4/3 då 8 ex sträckte över (MP). Sedan gick vädret i baklås och vipor kom sträckande söderut, 41 ex 13/3 (LB, MO, KN) och 89 ex över golfbanan och Mudderdammen (UU, RES). Dagen därpå flög 40 ex norrut (BB, OW).

Den 30/3 räknades 12 ex vid Mudderdammen (MP). Spelflykt rapporteras först 26/4 (BD, EWE) och de första ungarna sågs 6/5, 4 ex Mudderdammen (BB). Den 10/5 räknades 8 pulli (MP) och den 11/5 fanns 4 kullar med små ungar. Kullarna var på 4, 4, 3 resp. 1 unge (UU). Hur många ungar som växte upp kan indikeras av uppgiften att ca 20 ex, inklusive ungar fanns här 14/6 (ME). Under hösten rapporteras i Viken 10-20 tofsvipor.

Den 12/7 sträckte 18 ex åt söder, i Mudderdammen fanns 23/8 30 ex (PB) och på Vadarstranden stod 15/9 34 ex (UU). Också 30/9 fanns där 16 ex (UU) men sedan sågs bara 1-4 ex några gånger fram till årets sista i Risholmsviken 12/11 (DK).

Kustsnäppa (2)

Sågs på sydsträck över Mudderdammen 30 ex 26/7 och 13 ex 31/7 (MP).

Mosnäppa (6)

2/5-1/8

0-0-0 / 0-4-0 / 1-1-0 / 0-0-0

Främst observationer på vårsträcket i maj. Den 2/5 rastade 1 ex vid Mudderdammen (OW, JHA, PEH). 15/5 5 ex på samma plats (OW, MP), 22/5

höll 1 ex till på Sälebådarna mitt i Karholmsdammen (JS, SS). 24/5 1 ex Mudderdammen, Sommarträkt. Jagades iväg av tofsvipa. Drog norrut. (MR, LER, LA).

Höststräcket berörde också i någon mån Viken: 11/7 16:30 2 ex Mudderdammen (MP) och 1/8 1 ex samma plats, höll ihop med mindre strandpipare (MP).

Spovsnäppa (2)

1 ex 29/7 vid Mudderdammen (SÄ) och 4/8 2 ex kom från N, landade kort, flög sedan vidare mot SV (MP).

Kärnsnäppa (11)

17/6-28/9

0-0-0 / 0-0-1 / 3-2-5 / 0-0-0

Årets primör 17/6 i Mudderdammen (IN). Därefter 4 ex 11-14/7 vid Mudderdammen men också Vadarstranden (JÄN, TK). I aug-sep sågs 1-2 ex 1K några gånger vid Vadarstranden 19/9 (MT) och i Mudderdammen 25/9 (JS).

Höstfloccar passerade 21 ex rastade 27/9 Mudderdammen (HZ, TK), samt 28/9 31 ex varav 1 ad nästan helt i vinterdräkt, övriga 1K. De såg ut att plocka upp en del feta havsborstmaskar ur de nydumpade muddermassorna (JS).

Myrsnäppa (1)

En adult fågel rastade 8/6 vid Vadarstranden, upptäcktes från Vadskärsudden. I Göteborgsområdet är junifynd av myrsnäppa mycket ovanligt, enligt Svalan får vi gå tillbaka till den 2/6 1960! (CF, RES).

Detta var elfte året sedan 1960 som arten sågs här. Mer rättvisande är att se på förekomsten sedan Svalan drog igång: arten har setts här 4 av de 5 åren 2005-2009, dels i månadsskifte maj/juni, dels under en begränsad tid på hösten mellan 14-21/8.

Brushane (24)

22/4-10/9

0-0-0 / 4-5-6 / 1-6-2 / 0-0-0

Enstaka ex passerade på våren och kunde

beskådas antingen på Vadarstranden eller vid Mudderdammen. Vårens största flock var 5 ex 26/4, oftare sågs 1-2 ex.

Höststräckarna (räknat från midsommar) rastade nästan bara på Muddret, inte alls vid Vadarstranden. Den 21/6 var fåglar fortfarande i spelträkt, (LA, DB). En större flock med 11 ex flög förbi Muddret på aftonen 10/8 (MP). Årets sista brushane 10/9, en 1K vid Muddret (JS, SS).

Dvärgbeckasin (13)

3/2-23/3; 10/10-5/12

0-2-1 / 0-0-0 / 0-0-0 / 3-5-2

Nästan enbart noterad vid Mudderdammen, först 3/2 2 ex (SS), även senare i mars 1 ex.

10/10 och 13/10 4 ex (RES, MP), 1/11 stöttes 1 ex öster om K-dammen (FS), 8/11 3 ex vid Vadarstranden och 12/11 1 ex stött på stranden nära fågeltornet (CO). Mudderdammen 27-29/11 1-3 ex (MP, HL, JS). Höstens rekordsiffra med 7 ex noterades 1/12 (BB).

Ensam dvärgbeckasin vid Vadarstranden 5/12 avslutade artens registrerade existens vid Viken (MT, BD).

Enkelbeckasin (60)

2/1-5/12

2-2-4 / 4-1-1 / 1-9-13 / 16-4-3

Flygande enkelbeckasiner sågs 2/1 vid Risholmen (AK). Ytterligare några vinterobservationer vid Golfbanan, Södkärsdammens bergrum och Gamla flygfältet. Den 27/3 stöttes 5 ex vid Mudderdammen (MP). Spel den 28/3 samt enstaka sågs här till 17/4 (MP).

Hösten innebar flera beckasiner, Mudderdammen var lokalen där det fanns lite flera beckasiner. 10 ex 3/8 (PH), 19 ex sträckte S 1/9 (JS), 25 ex 10/10 och 28 ex 12/10 (RES) samt slutligen 15 ex 12/11 (JS) kompletterar listan. Den 29/11 var som mest 9 ex uppe och flög samtidigt. Säkert fler i området (EW, HL).

Även vid Vadarstranden fanns beckasiner. 10/9 var här 19 ex (SS), ibland sågs de också på närliggande Vadskärsudden 15/9 då 1 ex stöttes på den norra grusplanen (UU). 8/11 fanns 11 ex vid Vadarstranden (SS).

Morkulla (10)

14/3-13/6

0-0-3 / 1-5-1 / 0-0-0 / 0-0-0

I tidig vår stöttes 4 ex i sumpskogen vid Karholmen 14/3 (LEN, CJ) och 1 ex 15/3 (PSÖ). Vid sju tillfällen 16/5-13/6 sågs sedan spelflygande 1-2 ex, framför allt i norra delen av området: Ardalsberget-Rödjeliden-Syrhåla. Den 19/5 sågs 3 ex vid Rödjeliden (NA) och 23/5 sågs minst 3 ex över Ardalsberget/Bulycke (HB).

Myrspov (7)

18/5-4/8

0-0-0 / 0-2-0 / 3-2-0 / 0-0-0

Den 18/5 sågs 1 ex vid Vadarstranden och något senare sträckte 1 ex åt norr vid Mudderdammen (JS). Den 23/5 5:45 sträckte 61 ex, eller möjligen 38 ex. "23+38 ex i två flockar, men kan inte utesluta att den första flocken på 23 fick tillskott och blev 38 några minuter senare när jag såg dem sträcka över Bulycke" (NA).

1 ex fanns vid Mudderdammen 11/7 (JÅN, SL), 2 ex 16/7 tillsammans med strandskatorna i SV-hörnet (TW), 2 ex flög förbi Risholmen 31/7 mot V (MP) och en adult hane rastade vid Mudderdammen 1/8 (MP). Den 4/8 flög 1 ex förbi samma damm (MP).

Småspov (13)

27/4-1/8

0-0-0 / 1-10-0 / 1-1-0 / 0-0-0

Första obs 27/4 av 2 ex vid Vadarstranden (PH) men sedan blev det tydligt att detta är en majfågel i våra trakter. Mest enstaka, sällan rastande utan oftast förbisträckande med som mest 8 ex 7/5 (JÅN). Den 10/5 sträckte 1 ex norrut över vadarstranden 19:38. Senare flög ytterligare ett ex omkring över lokalen, ovisst om den sträckte vidare eller gick ner och rastade (UU). Vårens sista fågel kom 24/5 (SS, JS, JM).

Också lite höstpassager: 4 ex 11/7 (JÅN, SL) och 1 ex åt S 1/8 på aftonen (MP).

Storspov (24)

22/3-12/9

0-0-2 / 7-4-4 / 0-4-3 / 0-0-0

Rastade ibland på sträcket vid Vadarstranden, 8 ex 14/4 (LC) och 5 ex 5/5 (BD). Även Mudderdammen fungerade som rastplats, 4 ex 13/4 (MP). Större sällskap sågs på väg norrut med 36 ex över Mudderdammen 12/4 (MT) och 21 ex 21/4 (JS).

Sommarobsar från 13/6 då 1 ex flög mot NO vid Muddret (CF). Denna plats fungerade sedan som rastställe för flyttande ensamma storspovar vid ytterligare några tillfällen till 12/9 (OW, MP, BA).

Svartsnäppa (16)

7/5-30/8

0-0-0 / 0-2-12 / 1-3-0 / 0-0-0

Enstaka flyttare rastade mest på och vid Vadarstranden från den 7/5 1 ex (HB). Därefter sågs här 1-3 ex tills 11/6 då 6 ex fanns på Vadarstranden (PL). Dagen därpå räknades 14 ex rastande, men nu vid Muddret (RES). Den 13/6 fanns fortfarande 5 vid Muddret och en vid Vadarstranden (CF).

Svartsnäppor fortsatte att komma ytterligare i juni, sista före hösten 5/7 vid Vadarstranden (SS). 3 ex 8/8 vid Muddret, 1K-fåglar (PH). Även årets sista fågel 30/8 var en 1K-fågel (SS). Det är som sig bör; de sträcker senare.

Rödbena (81)

30/3-25/9

0-0-2 / 23-24-18 / 1-11-2 / 0-0-0

Noterad med ett par i Mudderdammen 30/3 (JO, EO), sågs sedan tills ett par ytterligare kom dit 8/4 (DK, MP). Arten sågs enbart här, spel förekom där 26/4 (SS). Ibland förekom dock utflykter till Vadarstranden, alltid ensamma fåglar, först sedd vid 14/4 (LC). Den 2/5 rapporteras 4 ex upprörda och varnande i Torslandaviken (OW). Så småningom kom de till vadarstranden: 22/5 sågs 3 ex, 28/5 skedde parning/uppvaktning (TW) och 31/5 5 ex uppvaktande (JS, TN). På Vadarstranden rastade 15 ex 14/6 (BD, PH).

Vid Mudderdammen fanns 21/6 5 ad upprört varnande med 3 pulli. (BD). 4/8 sågs en 1K på

samma plats (UU) och 3K 8/8 (PH). Sistaobs 1 ex Muddret 25/9 (JS).

Gluttsnäppa (60)

25/4-1/9

0-0-0 / 6-14-5 / 15-19-1 / 0-0-0

Först sedd 25/4 1 ex (OW), 26/4 fanns 5 rastande ex på Vadarstranden (AO), senare sågs troligen samma 5 ex flyga in till Mudderbassängen (BD, EWE,MP). Antalet höll i sig den närmaste veckan, 3/5 fanns bara en kvar, på Vadarstranden (JS). Sågs följande vecka också med 1 ex i mudderdammen. 18/5 fanns 13 ex på vadarstranden.

Förbiflygande eller rastande ensamma gluttar sågs/hördes bl a 17/6 då 1 ex gjorde några varv över Karholmsdammen innan den drog norr, 08:35 (MR). Den 21/6 sågs 3 ex vid Mudderdammen (LA).

Höststräcket inleddes 5/7 med 2 ex (SS), fortsatte sedan med ensamma fåglar, sågs vid Vadarstranden eller oftare Mudderdammen. 28/7 var de 4 ex, Två drog senare mot Ö (MP). 1/8 rastade 4 ex i Mudderdammen (NG) och 2/8 5 ex (MP). 4/8 3 ex, både ad och juv (UU), 30/8 1K vid Muddret (SS), där årets sista sågs 1/9 (PH).

Skogssnäppa (30)

10/4-30/8

0-0-0 / 6-6-7 / 4-7-0 / 0-0-0

Rastade vid olika lämpliga platser. Vadarstranden (18 obs) och Mudderdammen (16 obs) var klart mest populära. Antalet begränsat, vanligen var de ensamma (41) och någon gång 2 ex (10 ggr). Den 16/6 rastade dock 5 ex vid Vadskärsudden (LA).

Grönbena (28)

26/4-12/8

0-0-0 / 4-5-1 / 10-8-0 / 0-0-0

De första två som anlände 24/4 till Vadarstranden (17 ggr) var uppenbarligen på vårhumör, spelade vid ett par tillfällen (SS). Fram till 23/7 dominerade sedan Vadarstranden stort som grönbenelokal, med 1-2 ex, som mest 5 ex 18/7 (SL).

Därefter blev Mudderdammen (24 ggr)

lämplig för benorna, det var bara där de sågs. 26/7 fanns 9+2 varav 9 senare drog mot S (MP), 2/8 11 ex (MP) och 4/8 16 ex (MP, UU). Den 5/8 återstod 14 ex (MP), sedan tunnade det ut och 1-2 ex kvar till 12/8 .

Drillsnäppa (53)

24/4-12/9

0-0-0 / 5-15-8 / 9-14-2 / 0-0-0

Finns på många lokaler i Viken men låter sig inte så lätt inventeras. Observerad med 1-2 par på tiotalet platser, Karholmsdammen Vg 26/4 (EW) och Karholmsdammen Boh 3/5 (SA), Södskärsdammen 2 ex 5/5 (JS), Hästholmskanalen 5/5 1 ex (JS), Rörskår 2 ex 9/5 (EO, JO), Rågskär 13/5 1 ex (HB), Syrhåladam 2 ex 14/5 (MO, SS), spel Karholmen 16/5 (DK), 2 ex Karholmsudden och Torsholmen 18/5 (BB, ANH).

Varnande upprörda fåglar vid Södskärsdammen 31/5 (PL, AW) och även 4/6 (CJ) borde tyda på häckning där. Den 21/6 fanns här 4 ex (JM).

Den 4/8 kom en flock med 14 ex flygande i en enda tät flock över SO-delen av Karholmsdammen (UU).

Smalnäbbad simsnäppa (4)

Upptäcktes vid Vadarstranden 3/6 (CF, BA, CJ). Där sågs sedan ett exemplar av minst 38 observatörer mellan 3-6/6. I de få fall där fågeln könsbestämdes betecknades den som hona, men en bild av HZ bedömdes av Daniel Pettersson, Nacka som hane, grundat på de vita och bruna inslagen i ansiktet, roströda nacken och den lite oskarpa gränsen mellan vit och grått på halsen.

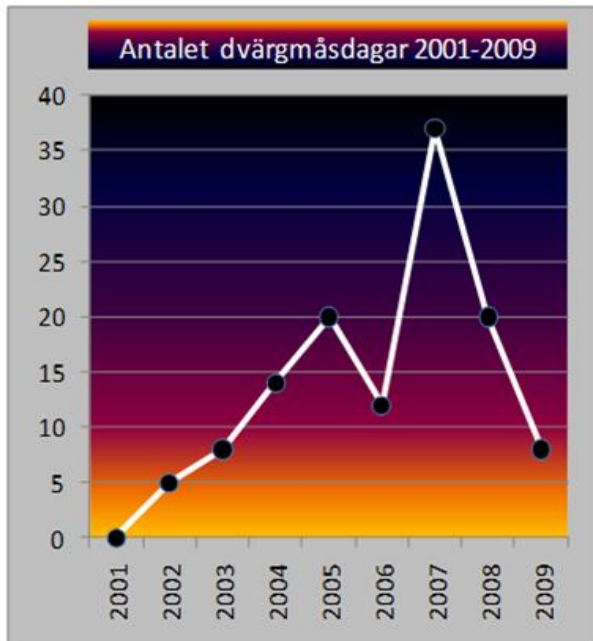
Sam omkring i det grunda vattnet men var ofta uppe och traskade på stranden. En avstickare gjordes 6/6 till stranden rakt nedanför backsvalekolonin, låg där öppet och födosökte bland skrattmåsar (PB).

Dvärgmå (8)

26/4-18/5; 16-23/8

0-0-0 / 1-2-0 / 0-5-0 / 0-0-0

Den 26/4 sågs 2 ex i Karholmsdammens Bohusdel (OH, LL), övriga vårfynd 1 ex 1/5 (SL) och 18/5

då 1 ex 2K besökte Vadarstranden (HB).

Mellan 16-23/8 fanns en 1K-fågel i området, oftast sågs den vid Mudderdammen (MP, PH, TK, BA, SF).

Skrattmå (100)

6/1-14/12

2-0-14 / 16-16-11 / 10-7-5 / 8-6-5

I denna karga vintermiljö som Viken var denna vinter lockade inga skrattmåsar, med undantag av att arten sågs 6/1 utanför Risholmen (MP) och att 2 ex fanns på Muddret 24/1 (UL).

Vårens fåglar anlände i mars, några få i början och 14 ex 11/3 vid Muddret (OH, JJ), 25 ex 31/3 (BB), 71 ex 8/4 (DK). Den 18/5 anges 250 ex i Torslandaviken (OW) vilket blir årets högsta antal. Den 24/5 finns i Karholmsdammen 175 ex och ett par i vardera Södskärsdammen och Syrhåldammen (DK). Antalet håller sig på ungefär denna nivå en tid, 10/5 fanns här ca 150 ex, huvudsakligen utfärgade ad, men ett 10-tal 2K-fåglar ingick. De stod på vadarstranden eller höll till runt Rågskär. (UU). 17/5 höll 100 ex till i den torrlagda Mudderdammen (PH), 4/6 noteras 100 ex (LER, MR)..

Inga noteringar om häckningar finns, vilket vore en nåd att stilla bedja om. Den 18/7 nämns de första två 1K-fåglarna, ses vid Vadarstranden (JÅN), men kan förstås ha kommit utifrån. Ytterli-

gare en och annan 1K ses senare bland annat 15/9 då 2 ad + 14 1K, låg i södra delen av Karholmsdammen (UU). Den 30/9 fanns 7 ex vid Muddret, 2 ad + 5 1K, födosökte över de nyuppspolade muddermassorna i västra delen (UU).

Den 12/7 anges att 110 ex sträckte åt söder på morgonen (BB), årets enda tydliga sträcknotering här. Detta är inte en vik som måsar flyger förbi...

Den 12/10 fanns 200 ex på båtlandans tak och i mudderdammen, lyfte alla på en gång drog söderut (SF). Trots annalkande vinter höll sig ett trettiotal ex kvar och sågs 4-6/12 (TK; JJ, KG). Den 14/12 sågs sedan de sista 2 ex för året (BA, BNI).

Fiskmå (60)

1/1-6/12

1-2-7 / 13-8-6 / 6-2-2 / 4-6-3

Numera ses arten någon gång i januari varje år, detta år kom den enda januariobsen 1/1 med 3 ex vid Mudderdammen (BÅS, RJO). Det var också där de första flyttarna sågs när de återvände, 10 ex 31/3 (DK).

Den 14/4 anlände lite större antal, 61 ex sågs vid Vadarstranden (LC) och 75 ex sågs sedan i Torslandaviken 18/4 (OW). I maj och juni sågs ca 20 ex i Torslandaviken (BB), inga häckningar är rapporterade. En 1K fågel låg i södra delen av Karholmsdammen 15/9 tillsammans med 16 skrattmåsar (UU). Den 10/10 fanns 3 1K ex vid Mudderdammen. En av dessa uppvisade en mycket otypisk dräkt för 1k fiskmå, helmörka större täckare, kraftig nackboa á la kaspisk trut och väldigt långvingad. Östliga rasen Heinei? (BD).

Oaktat att arten är flyttfågel fanns så sent som 24/11 60 fiskmåsar som letade mat på Torslanda golfbana (TK). Den 4/12 höll minst 25 ex till vid Mudderdammen (TK).

Silltrut (19)

10/3-21/9

0-0-2 / 4-8-1 / 2-1-1

Av 22 observationer är 3 vid Mudderdammen, 3 vid golfbanan, 3 vid Vadarstranden och 4 i Karholmsdammen, övriga lokaler ej angivna mer än

Torslandaviken. I allmänhet har ensamma fåglar setts i olika delar av området, men några gånger också par vid Vadarstranden, Torsholmen och vid Golfbanan. Den 10/5 flög 3 ex västerut över Karholmen (UU), 29/7 fanns 3 ex vid Mudderdammen (TK). Årets rekordsiffra var 6 ex vid Golfbanan 10/4 (PEH, JHA).

Gråtrut (62)

1/1-31/12

8-7-9 / 7-7-5 / 1-0-2 / 6-6-4

Observerad överallt i Torsviken med majoriteten av de 82 obsarna vid Mudderdammen och Karholmsdammen. Golfbanan var mest populär hos trutarna - den 28/3 fanns här 46 ex och likaså 24/11 fanns där 30 ex. För övrigt presenterar dagrapporter från Viken ett antal av 10 ex, några få gånger 20 ex.

Havstrut (96)

13-8-14 / 15-11-8 / 8-2-3 / 5-7-2

Redan 2/1 var 1 ex i Risholmsviken, låg på isen (PBO). 28/1 stod 5 ex på Sälébådarna ((UU, RES). Den 28/2 fanns ett par där liksom ett par i Risholmsviken (UU).

Antalet ökade, 9 ex räknades 13/3 i Karholmsdammen/Boh, 4 par + en ensam fågel (UU). Även yngre fåglar fanns här; en 2K fågel 15/3 i Mudderdammen (OB). Tidiga morgnar kan de ses på Torslanda golfbana, 10/4 gick 5 ex där (PEH, JHA).

Ruvade på Rågsjär 29/4 (BB), ett par 11/5 ruvade på östra Sälébådarna (UU). Den 5/6 fanns 10 ex i Karholmsdammen (AO). På Sälébådarna sågs 3 pulli 6/6 (BA, CJ). Den 17/6 fanns 9 ad och 3 juv i Karholmsdammen Boh (MR). Ytterligare 1 pull rapporteras i Torslandaviken 12/7 (BB). 20/7 rapporteras en 1K-fågel i Risholmsviken (PBO). Resten av hösten fanns 1-2 ex i Mudderdammen och också från 21/11 i Risholmsviken (PBO) och Hjärtholmen och Knippleskären (UU).

Tretåig mås (1)

En av årets ungfåglar någonstans ifrån fanns i Viken 10/10, alternerade mellan muddret, Karholmsdammen och fjorden. (BD)

Silvertärna (13)

9/5-3/10

0-0-0 / 0-5-1 / 1-0-4 / 2-0-0

3 ex fanns 9/5 i Karholmsdammen (HBm, BBJ, PB, RES). 15/5 flög 1 ex norrut över muddret och snurrade några varv i sydosthörnet av Karholmsdammen innan den tappades (BD). Flera observationer av 1-2 ex gjordes i maj och juni vid Mudderdammen fram till 11/7. Sedan blev det ett uppehåll till september, då ensamma fåglar sågs främst vid Mudderdammen.

Den 30/9 födosökte 1 ex i mudderdammen, och gick sedan upp på lite höjd och lade sig att kretsa över Karholmsdammen, där den fick sällskap av ytterligare en individ (JS). Senare samma dag födosökte 2 ex över nyuppspolade muddermassor i västra delen av Mudderdammen (UU).

Fisktärna (37)

15/4-2/10

0-0-0 / 5-12-7 / 9-2-1 / 1-0-0

De första anländer 15/4 då 2 ex ses vid Karholmsdammen Boh (JS). Detta är den tidigaste noterade ankomsten vid Viken; medeldatum under 2000-talet är 24/4. Nästa observation är helt följdriktigt 26/4, 8 ex i samma damm (SS). Sedan sågs under säsongen 5-15 fisktärnor vid Karholmsdammen, också Södskärsdammen ibland 10 ex 6/5 (JM), Mudderdammen 2 ex då och då och Hästholmskanalen och Småbåtshamnen 17/6 (MR).

På Hjärtholmen ruvade minst 5 fåglar 21/5 (NA). Den 7/7 fanns 10 ex inkl också 1K-fåglar vid Vadarstranden (SF). 31/7 rastar 21 fisktärnor vid Mudderdammen (MP).

Den 2/10 fanns slutligen en fisktärna vid Mudderdammen (MP). Det är det tredje oktoberfyndet av en fisktärna vid Viken.

Kentsk tärna (5)

13/6-16/8

Observerad 1 ex flygande förbi 20/5 vid Hjärtholmen (HB), därefter 2 ex Karholmsdammen 13/6 (MP), 3 ex söderut över Mudderdammen 17/6 (MR). 1 ex förbi 26/7 och 3 ex (2 ad, 1 1K) mot väster över Mudderdammen 16/8 (MP).

Sillgrissla (1)

Låg vid infarten till Golfbanan 7/10 18:40. Något udda ställe! Vingarna verkade OK när den flaxade till. Jag flyttade den till gräskanten vid parkeringen, så den inte skulle bli påkörd och hoppas att den bara var yr i mössan eller något sådant. (PEH, JHA)

Tamduva (27)

1/1-29/11

2-0-3 / 3-7-3 / 2-3-1 / 0-3-0

Ses vanligen ensamma eller parvis. Största flocken 10 ex 1/1 (BB, OW). Vanligen flög de bara förbi, 17 av 29 betecknar förbiflygande fåglar.

Skogsduva (4)

5/3-22/10

0-0-2 / 0-0-0 / 0-0-1 / 1-0-0

Den 5/3 kom en ren skogsduveflock med 26 individer flygande mot norr. De kom inflygande till Risholmen längs Hjärtholmsbron på låg höjd. Fortsatte mot NO (MP). Tidigare på dagen hade 4 ex setts vid Mudderdammen (KOJ). Den 13/3 sågs 1-2 ex vid Flatholmen, Karholmen och Ardalsberget (MO, KN, UU).

Höstobsar av 1 ex förbiflygande 30/9 (HH) och 22/10 (UU, SJ). Arten ses numera med ett fåtal observationer varje år, oftast i mars (8 av 20 obsar) och september (7 obsar).

Ringduva (79)

1/1-31/12

12-7-13 / 10-10-9 / 3-2-7 / 4-1-1

Hördes spela på minst 8 olika platser i området, Ardalsberget, Rödjeliden och Karholmen bland annat. Borde kunna häcka vid Karholmen eller Rödjeliden men inget häckningsfynd har gjorts.

38 ex flög förbi Syrhåladammen 6/1 (JMO), 21 ex sågs vid Syrhålahanalen 10/1 (JHE, BH) och 20 ex 14/3 (BB, OW). Detta var toppsiffrorna, i de flesta fall sågs bara enstaka fåglar.

Så sent som 13/9 hördes spelande ringduva vid Mudderdammen (TK). Vid Västra Renova-deponin sågs 65 ex 25/9 (MP), därefter minskade

antalet. 12/10 sågs 15 ex, därefter finns ett fåtal obsar, en per månad... Den 31/12 kom de 5 ex som flygande slog till NV om Syrhåladammen (UU), och därigenom avslutade ringduvans år.

Turkduva (5)

Tidig vårobervation 28/4 av 1 ex (OW). Därefter sågs 1-2 ex 22-25/5 flyga över vid Småbåtarna mot Karholmsberget (NA), Muddret mot Skeppstadsholmen (HB, BD), Vadskär (SS) och från Västra deponin över leden (JS). Har tidigare setts endast fem gånger vid Viken, tre av dessa i maj, turkduvan är tveklöst en av Vikens rariteter.

Gök (20)

11/5-17/6

0-0-0 / 0-12-8 / 0-0-0 / 0-0-0

I stort sett samtliga gånger då lokal angivits (28 av 31) har den hörts och ibland setts flyga över K-dammen. Den 6/6 hördes den och rapporterades av 9 skådare.

Mer i detalj var det som så: Vadarstranden (11 ggr), Gamla flygfältet (6), Fågeltornet (1), Vadskärsudden (8), Ardalsberget (1) och Västra Renova-deponin (1). Efter den 17/6 tystnade göken som den ska göra mitt i sommartiden.

Berguv (12)

4/3-4/8

2-0-1 / 2-2-2 / 2-1-0 / 0-0-0

Noterad i de norra delarna, i första hand under vintern och våren. Den häckade inne på raffinaderiets område och de gånger den sågs var det ofta på jaktrundor inne bland cisternerna. Dock sågs den första gången inne på Arendal 1/1 (BS, KS).

Ibland sågs den redan på eftermiddagen. Den 15/1 sågs den flyga in mellan cisternerna kl 16:50 (CJ). Den satt i allmänhet och spanade ett par minuter på en cistern 107 eller 108 innan den for vidare till nästa utsikt.

I början av juni märktes två berguvsungar på Preems raffinaderi. Sedan sågs den vid ytterligare tillfällen tills den sista observationen gjordes 4/8 på aftonen satt uppe på cistern 106 (MP, UU).

Jorduggla (9)

10/5-2/7

0-0-0 / 0-3-5 / 1-0-0 / 0-0-0

Satt alldeles invid kanten på muddret 10/5 flög sedan runt Muddret och försvann på låg höjd bort mot Södskärsdammen (JO, EO), detta var vårens första obs. Sågs även dagen därpå vid Mudderdammen på kvällen, dessutom 13/5 då den flög över berget med mus i klorna (MB).

Sedan dröjde det en månad. Nästa omgång kom 11/6 lyfte förmodligen från mudderdammen och mobbades hårt av bl a en fisktärna. Var uppe i luften ganska länge innan den sänkte sig och försvann bakom trädridan på Risholmen. Landade troligen på Risholmen eller Arendalsudden. Jagar på muddret ikväll? (SS) Den 13/6 sågs 1 ex 18:50, trycktes upp av två kråkor mitt i Mudderdeponin. Flög en runda och landade igen i vallen vid SÖ Karholmsdammen. (MP)

21/6-2/7 sågs åter 1 ex i anslutning till Mudderdammen, hade vid flera tillfällen blivit attackerad av kråkor. Sista obs 2/7 vid mudderdammens yttre vall, satt på stolpe, sedan ner bakom vallen (SF, BA, JH, HH).

Arten har varit årlig gäst vid Viken sedan 2005, enligt Svalan. Även tidigare har vårobservationer gjorts oftast över Gamla flygfältet.

Nattskärre (1)

Den 22/5 sågs hona vid Vadskärsudden. Stöttes strax nedanför parkeringen och flög då bara kort innan den landade igen. Blev direkt uppvaktad av en skata som gjorde livet surt för den. Lyfte efter en kort stund med skatan efter sig och gick ner på andra sidan parkeringen (SS). Detta är den hittills enda observationen vid Torslandaviken.

Tornseglare

8/5-28/8

0-0-0 / 0-19-10 / 8-2-0 / 0-0-0

De första två sågs 8/5 vid Rörskår (OB), sedan var de mest enstaka tills 11/5 20 ex (BB), 14/5 anlände 100 ex (MO, SS) och än fler dagen därpå, 15/5: MYCKET seglare som kommit in under morgonen! Läge att spana igenom dessa efter guld-korn! Ca 200 ex födosökte högt och lågt över val-

len mellan muddret och Karholmsdammen (BD).

Vid olika tillfällen kom det in mängder av tornseglare över dammarna, 22/5 1000 ex grovt uppskattat (SS), 24/5 1000 ex Vadskärsudden, grov uppskattning efter grov räkning. Enorma mängder tornseglare drog runt Torslandaviken i samband med regnet (JM). Den 4/6 återigen 1000 ex (CF) liksom också den 8/6 (JS).

De sista försvann i slutet av augusti, 28/2 sågs 2 ex vid Karholmsudden (TK)

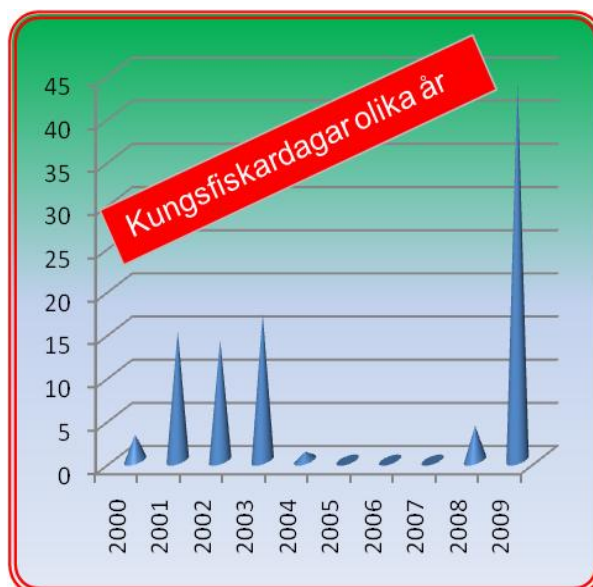
Kungsfiskare (44)

1/1-29/3; 8/11-31/12

19-7-7 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-5-6

Vintergäst, vanligen vid Södskärsdammens nordvästra hörn där vatten kommer ut i en tunnel. Detta gällde naturligtvis fr a när dammarna var islagda, då hade kungsfiskaren inte många val. Dock kunde den ibland dra iväg till Syrhålskanalen, vilket framgår av alla täta rapporter de första dagarna i januari. Den 2/1 12:49 kom den flygande från Södskärsdammen och damp ner i vassen väster om bron 12:49 (AK).

Satt ofta på inre gallret i berggrummet och dök ner och fiskade. Under denna värförekomst passade 56 Svalanrapportörer på att njuta av den lilla rastlösa, vackra fågeln. Den 8/3 bedömdes den troligen vara hane, satt på bergväggen utanför berggrummet i NV-delen av dammen (UU). Sista gången den sågs på våren var 29/3, först sittande i vassen mellan kulvert och planen. Dök vid ett tillfälle efter fisk. Satt sedan större delen av tiden i ett träbuskage nära vattnet vid planen (PN).

Gröngöling (6)

12/4-1/8

En mycket sällan observerad art i *Viken*. 1 ex Mudderdammen 12/4 (TK, MP), 17/5 Syrhåldammen (JHE), Rödjeliden 24-26/5 (HB, VB, NA) och Karholmen 1/8 (CP), dessutom 29/5 förbiflygande vid Torslandaviken (JK, BO).

Spillkråka (16)

1/1 -12/9

7-5-1 / 0-2-0 / 0-0-1 / 0-0-0

Observerad 1 ex i området Mudderdammen-Flatholmen till början av februari, 16/1 i trädunge ö om Mudderdammen (JHE), 2/2 kom flygande från Risholmen över Flatholmen och vidare bort över Arendal (UU). Adult honfärgad 22/2 observerades vid golfbanan under lång stund undersökande ett dött träd. Flög sen i riktning mot havet (DJ).

Två sena vårobservationer gjordes vid Rödjeliden 18/5 (NA) och 31/5 i dungen vid fågeltornet, jagades av kråkor (JS). En enda höstobservation gjordes 12/9 (OW).

Större hackspett (25)

1/1-31/12

6-3-2 / 0-4-2 / 0-0-1 / 3-0-4

Främst vintergäst i området med 1-2 ex vid Flatholmen (5 av 15 obsar), Mudderdammen (3), Risholmen (2) och Ardalsberget (2).

Bo med ungar vid Rödjeliden 2/6 (CJ, BA) är det enda häckningsfyndet och tillika en av få observationer under häckningstid. Fram på hösten sågs arten igen från 10/9 1 ex Gamla flygfältet (TK), ensamma ex på olika platser, på årets sista dagar vid Syrhålakanalen typ 31/12 1 ex Födösökte i en buske vid östligaste delen av kanalen (UU).

Mindre hackspett (13)

28/2; 8/8-30/12

0-1-0 / 0-0-0 / 0-1-3 / 2-1-5

Endast noterad utom häckningstid, oftast bara vid ett tillfälle på en lokal. Undantag Golfbanan där den antecknades 3 ggr av de 13 obsarna.

Ensamma fåglar utom vid Rödjeliden den

15/11, där 2 hanar rök ihop och slogs flera gånger (JS). Den 30/12 fanns 1 ex i sydöstra hörnet av Torslanda golfbana födosökte hane bland vinterståndare, flög sen NO över berget (DL).

Trädlärka (5)

4/3-2/10

0-0-2 / 0-0-0 / 0-1-1 / 1-0-0

Den 4/3 sträckte 1 ex norrutöver Mudderdammen (MP), sedan blev det vinterväder igen och 13/3 noterades en flock med 7 ex åt söder En retursträckande flock, passerade längs med kanalen och försvann söderut 11:19 efter en kort rast på skäret NO Torsholmen (UU). ... kom mellan Södskärsdammen/syrhållakanalen och drog söderut över Risholmsviken, intressanta tättingrörelser efter gårdagens snöfall.(MO, KN).

Vardera 1 ex sågs under hösten 16/8, 15/9 och 2/10, vid Mudderdammen och Östra Renovadeponin (MP).

Sånglärka (99)

7/2-18/10

0-7-21 / 14-17-13 / 7-1-14 / 5-0-0

Sågs redan i februari med enstaka fåglar i Mudderdammen, på golfbanan och Gamla flygfältet. Enstaka sträckte förbi, antal ökade och 4/3 fanns 31 ex vid Mudderdammen (MP), några dagar senare 20 ex 6/3 (MP) och i samband med plötsligt bakslag i vädret sågs 13/3 150 ex vid Risholmsviken (ANY), ca 100 vid Mudderdamm (JÅN) dessutom sydsträckande 10 ex Rörskär (UU) och 14 ex Södskärsdammen (UU).

Senare rapporter under våren talar om 1-3 sjungande ex vid Östra Renovadeponin 3 ex 18/3 (BD) och 5 ex vid Vadskärsudden 24/4 (DK). Ensamma sjungande rapporterades från Gamla flygfältet, Torsholmen, Rörskär, Småbåtshamnen, Västra Renovadeponin - arten fanns på många ställen. Mudderdammen var ett stamställe, 4 sjungande 11/5 (LA) och fåglar sågs med mat åt ungar 21/6 (BD).

Sydsträck rapporteras 11/9 då 20 ex sågs och ca 15 av dessa sträckte förbi (MP). Fortfarande sågs upp till 15 sånglärkor vid Mudderdammen 18/9 (SS) och 29/9 (MP). De två sista fåglarna för hösten vid Torslandaviken sågs 18/10 (OW).

Berglärka (1)

Den 13/10 stöttes 1 ex vid Mudderdammen, östra vallen, därefter vid vallen i SV. Flög i riktningen NV hörnet av Mudderdammen mot Flatholmen (MP).

Backsvala (71)

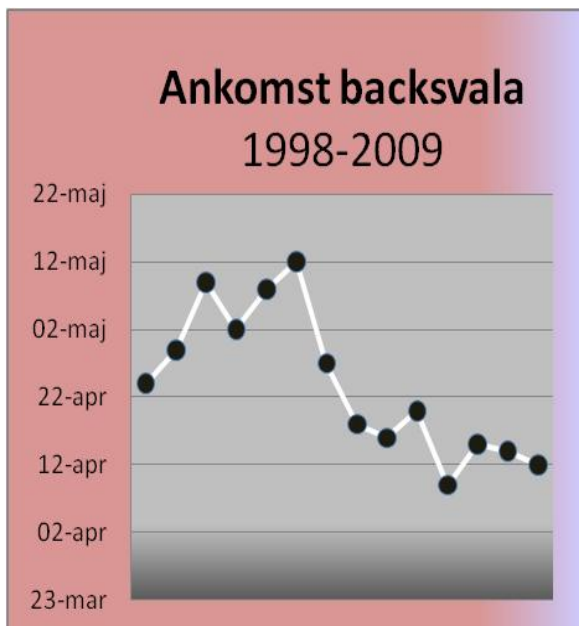
12/4-8/9

0-0-0 / 12-23-14 / 15-5-2 / 0-0-0

Backsvalorna har setts allt tidigare på senare år. Årets första backsvala sågs 12/4 vid Södskärsdammen (PAL). Sågs följande dagar men vid koloni först 5 ex 24/4 (PS) och även 15 ex 25/4, kollade in bohål (JÅN).

Antalet svalor runt backsvalekolonin på Rörskär anges på ett ungefär av de flesta observatörer till 100 ex, med början 11/5 (UU). Den 26/5 anges 300 ex vid Torslandaviken (JH) och 26/5 200 ex vid Torsholmen framöver, dessa antal var säsongens högsta rapporterade. Den 15/6 rapporteras bo/ungar (CG). Fortfarande 26/7 pysslade några med bohållorna (JM). Samma kväll sågs 7 döda 1K-fåglar vid Syrhåladammen (MP). Uppenbarligen hade de kommit i vägen för den där stundtals ganska livliga trafiken. (MP).

Den 4/8 fanns fortfarande ca 100 svalor kvar runt bokullen (UU) och 12/8 sågs någon enstaka svala fortfarande pila in och ut ur bohållorna (JM). Den 28/8 fanns 50 ex vid Gamla flygfältet (TK) och de sista backsvalorna för året, 5 ex noterades 8/9 (SF).

Ladusvala (51)

17/4-2/10

0-0-0 / 9-17-9 / 5-4-6 / 1-0-0

Årets första rapporteras 17/4 från Vadskärsudden (MP). Flera anländer, 21/4 finns 15 ex över Karholmsdammen (JS) och 26/5 30 ex Gamla flygfältet (AO). Sedan närvarande med några ex vid de flesta lokaler i området, den 8/5 blev de flera, 150 ex (OW), lika många födosökte 10/5 mellan Karholmen och fågeltornskullen (UU).

Enstaka sågs vidare med lite större antal 4/6, 100 ex (LER., MR) och 100 ex vid Karholmsdammen syd och Mudderdammen 8/9 (SF). 10 ex sträckte söderut 20/9 över Muddret (PL, AW).

Årets sista svala sågs 2/10 (MP). Oktoberfynd av ladusvalor i Torsviken är ovanliga; har endast konstaterats två gånger tidigare, 1979 och 2006. .

Hussvala (48)

11/4-12/9

0-0-0 / 7-21-10 / 6-3-1 / 0-0-0

Efter att varje år 2002-2008 ha anlånt mellan 23-29/4 kom en yrvaken hussvala hit redan 11/4. Anlände som den första av *Vikens* svalor, 1 ex flög förbi Vadarstranden 11/4 (HP). Var sedan närvarande hela sommaren, sågs hämta bomaterial vid Mudderdammen 10/5 (LEN) men inga noteringar finns om boplatser.

Kanske Småbåtshamnen och de stora båt-ladorna kan rymma någon häckplats som ligger inom lagom räckhåll och där arten sågs vid flera tillfällen under våren/sommaren, bland annat 2 ex redan 27/4 (PH) liksom 1776 (MR, RES).

En begränsat talrik art, sågs vanligen i färre antal än ladusvalorna, men 11/5 fanns här 50 ex (EW, HL), och 26/5 minst 150 ex (PSÖ, JH). Sommarens skattningar pendlar mellan 10-20 ex med undantaget 4/6 då grov uppskattning gav 50 ex (LER, MR).

Lämnade *Viken* tidigare än ladusvalorna, i tidigt skede, 3 ex 12/9 var de sista (OW).

Trädpiplärka (23)

26/4-8/10

0-0-0 / 3-6-0 / 0-5-7 / 2-0-0

Uppenbarligen en fågel som bara flyttar över eftersom lämpliga häckningsbiotoper är få. 2 ex på Vadskärsudden 26/4 (PB), sedan förbiflyttande vid Mudderdamm, Vadskärsudde och Karholmen.

Vid Rödjeliden sång av 3 ex 19/5 (NA), 2 varnande ex + 1 sjungande vid Rödjeliden 31/5 (EW, LA). Sedan blev det ett uppehåll, arten sågs inte förrän 6/8 då 1 ex flög förbi Gamla flygfältet (PH). Ytterligare sträckte något ex då och då över, i september rastade upp till 5 ex (11/9, MP) vid Mudderdammen. Sista observerades 8/10, rastande vid Torslandaviken (HH).

Ängspiplärka (115)

1/1-29/12

7-8-13 / 16-14-10 / 2-3-15 / 14-3-10

Alls ingen ovanlig övervintrare, med Mudderdammen som den klart dominerande mötesplatsen, med 4 ex 4/1 (LER, MR) och 10 ex 15/2 (SS). I mars sågs också vid Gamla flygfältet, 5 ex rastande 22/3 (PS). Sång av 1 ex vid Vadskärsudden 12/4 (EW, LA), 4 ex sjöng 28/4 (IS). Sång även vid Rörskår 6/5 (JM), vid Gamla flygfältet par i lämplig miljö 10/5 (UU), även Västra Renovadeponin (UU). Den 11/5 sång Torsholmen verkade ha svalhögen som revir (LA).

Besökte bebott bo med mat 14/5 och 23/5 (BD). 29/5 minst 3 häckande par samma plats varav ett par hade två nyss flygga ungar (UU). Gamla flygfältet 31/5 3 sjungande + 1 med föda i näbben + ytterligare minst 1 ex (EW, LA). Också Vadarstranden tycktes vara revir, 6/6 ett par uppört varnande (NAB).

Höststräcket omfattade också Viken, med rastande flockar. Mudderdammen 12/9: 160 ex, Ca. En avvikare med hög utsträckt ljus ton, misstänkt rödstrupig. (MP). 16/9 minst 200 ex Mudderdammen (PH) och 300 ex 18/9 (SS). Även vid Västra Renovadeponin rastade, 160 ex 25/9 (MP). Den 27/9 rastande 300 ex i muddret men sträckte syd (HZ).

Antalet minskade, 80 ex rastade vid Flatholmen 9/10 (MP) och 50 ex sträckte vid Mudderdammen (TK). Sydsträcket ebbade ut, men hela

hösten fanns enstaka fåglar kvar, efter 8/11 då 1 ex vid Gamla flygfältet (SS) sågs de uteslutande vid Mudderdammen med 1-3 ex.

Rödstrupig pipplärka (3)

1 ex stöttes 6/5 på västsidan av Södskärsdammen, mellan vägen och dammen (JM). Senast den noterades här på våren var 6/5 1998.

Den 1/9 satt 1 ex nere i vallkanten mot växtligeten NV på deponin (NO delen av dammen). Upptäckte den nära inpå när sädesärlor busade, vilka jagade upp den. Landade åter mitt på deponin (MP). 25/9 stöttes 1 ex på Östra Renovadeponin tillsammans med ett flertal ängspip, de verkade dra söderut (JS).

Skärpiplärka (18)

2/1-23/5, 15/9-29/12

3-0-1 / 2-5-0 / 0-0-2 / 1-0-4

Några januariobsar: 1 ex Risholmen 2/1 (MP), därefter Mudderdammen 1 ex fram till senast 7/4 (SS). Ytterligare vårobsar Gamla flygfältet 26/4 (MP) och 3/5 2 ex (PH). Därefter förberedde den återtåget ut från Viken och sågs några gånger på Risholmsudden och Hjärtholmen, senast 23/5 (MP).

Tillbaka 15/9 2 ex Mudderdammen (MP), där arten observerades ytterligare 6 gånger, bland annat med ängspiplärkor 10/12 (MO). Kvar till 29/12 (MP).

Vattenpiplärka? (2)

Två observationer av misstänkt vattenpiplärka, båda vid Mudderdammen. 28/12 Extremt skygg, sågs endast i flykten. Mycket ljusare än skärpiplärkan som fanns på lokalen. Vitt på yttre stjärtpennor, ljusa kroppssidor med relativt tydliga streck. Kassa bilder finns (DL) samt 29/12 vansinnigt svårstuderad.

Sågs tre gånger under en dryg timmes tid. Bara i flykten. En sak är säker - fågeln har rent vita yttre stjärtpennor. Och buken ger i flykten ett ljust och rent intryck. Något ytterligare gick inte att uppfatta (JM).

Gulärsla (91)

15/4-22/9

0-0-0 / 9-28-14 / 15-18-7 / 0-0-0

Premiärfågel på muddret 15/4 (MK), därefter en period med 1-2 fåglar på olika platser, Vadskärsudde, golfbana, Rörskär. Som mest 4 ex Mudderdammen 26/4 (EW). Sång vid Mudderdammen 6/5 (JS), hördes 1 ex vid backsvalekolonin (UU). Vårsträckare rastade med 25 ex vid Mudderdammen 15/5 (MP) och 20 ex Vadskärsudden 18/5 (BB, ANH).

4 ex besökte bebott bo Gamla flygfältet 14/5 (BD). 15/4 beräknades 10 ex finnas i lämplig häckningsbiotop i Torslandaviken (OW). 24/5 fanns ett par i lämplig häckningsbiotop i Östra Renovadeponin (SS), 28/5 betecknades par vid Vadskär, Flatholmen och Muddret på samma sätt (TW). Vid Mudderdammen fanns 10 ex 5/6, fem par med tecken på häckning (SS). 6/6 2 orolig fågel både SV och NO om backsvalorna, 2 par? (SF).

Vid Mudderdammen 3 pull (SS) och 14/6 4 ad med föda till ungar (BD), så också 21/6 då 2 ad sågs (BD) samtidigt som sång hördes (JM). 26/7 2 ad + 5 juv Mudderdammen (MP).

Arten har tidigt höststräck; 8/8 sågs 20 ex Mudderdammen (PH, TK) och 50 ex Torsholmen (PH), 10/8 30 ex Flatholmen (MP). Den 23/8 sågs 50 ex i vassarna vid Syrhåladammen på kvällen (PB). 25/8 räknades totalt 170 ex: 70 ex på modellflygets gräsmatta, 10 ex Gamla flygfältet, 60 ex räknades på golfbanan, 20 ex på muddret samt 10 ex till (PH). Den 1/9 räknades 55 ex: 20 ex Vadskärsudden, 20 ex på muddret och 15 till (PH). Sedan var det inte så många mer att se, 1-2 ex vid Mudderdammen fram till 22/9 då den siste sågs (JS).

Sydlig gulärsla (6)

Rasbestämda individer sågs på Vadskärsudden 25/4 (BA, CJ) och vid backsvalekolonin 2 ex Torsholmen (BA). Vid Rörskär sågs upprepade tillfällen ett par men också juv fågel 21/6-5/7 (JM).

Nordlig gulärsla passerade med någon enstaka fågel 25/4 (BA, CJ) medan de lite större antalen kom 15/5 1 ex vid Mudderdammen (MP) och 17/5 15 ex Vadskärsudden (JM).

Forsärsla (10)

2/1-26/10

1-0-0 / 0-0-0 / 0-1-4 / 4-0-0

En något remarkabel vinterobservation gjordes av 1 ex i Södskärsdammen 2/1 (ML, MLI). Därefter besök av flyttande fåglar från 12/8, Södskärsdammen (JM), ofta förbiflygande på de mest skilda platser - Mudderdammen, Renovadeponiernas dammar men också Torsholmen, Södskärsdammen och Syrhålskanalen...

Den 8/10 observerades den både vid Mudderdammen, Torsholmen (PH) och Södskärsdammen (SF). Vid Syrhålskanalen sågs 1 ex 26/10 (TJ, DK), vilket blev årets sista forsärsla här.

Sädesärsla (68)

31/3-15/11

0-0-1 / 19-15-11 / 7-6-6 / 2-1-0

Vårens första 31/3 1 ex vid Mudderdammen (DK). På Torslanda golfbana sågs 13 ex 3/4 (PEH, JHA). Även senare sågs sädesärslor på dessa lokaler, 6 ex Mudderdammen 11/4 (HP, JJ) och 40 ex 13/4 som borde varit flyttare de flesta (MP).

Sjungande sädesärsla vid Syrhåladammen 24/4 (DK). Lite större samlingar senare var Vadskärsudden 28/4 10 ex (DK) och 17/5 11 ex Syrhålskanalen (JM).

En inventering 28/5 visade på ett par vardera vid Syrhålskanalen, Hästhölskanalen, Mudderdammen/Vg och Golfbanan (DK). 6 ex, upprörda par sågs 31/5 (PL, AW). På Vadskärsudden 6/6 1 ex med föda åt ungar (PB) och 2 ex varnande Södskärsdammen (BA, CJ). Den 7/6 sågs en juv fågel som letade mat på Vadskärsudden tillsammans med ena föräldern (SOM, KM). Torsholmen också 4 ex 14/6 (ME). Golfbanan med 5 ex 6/7 (NG).

Den 12/7 räknades 25 ex i Torslandaviken (BB). Gamla Flygfältet med 25 ex 10/9 (TK) och 25 ex vid Mudderdammen (TK). Senhöstobservationer gjordes av ensamma ärlor vid omväxlande Mudderdammen och Golfbanan. Årets sista var en sädesärsla som flög förbi Mudderdammen 15/11 (JS).

Sidensvans (4)

På årets första dag 25-30 ex vid Risholmen (JO, EO) och Mudderdammen/Vg (RJO). 5 ex sågs vid Mudderdammen 5/1 (HW) och 1 ex flög förbi Flat-holmen 27/2 (MO). Vid Risholmen fanns 25 ex 14/3 (LEN, CJ).

Gärdsmyg (54)

1/1-31/12

5-6-3 / 5-6-2 / 1-0-3 / 6-7-10

Sjöng vid Karholmen mellan 30/4 (DK) och 17/6 (MR) ett flertal gånger, Vadskärsudden 25/4 (GG), Gamla flygfältet 9/5 (MP), Rödjeliden 31/5 (EW, LA). Den 14/3 rapporterades 3 sjungande ex vid Torslandaviken (BB, OW).

Som vanligt är kan arten höras sjunga också på hösten. 29/11 sjöng 1 ex vid Karholmsdammen Vg (EW, HL). Under vintern rapporteras flera gärdsmygar på olika platser: 3 ex Mudderdammen 11/10 (JM), 3 ex Gamla flygfältet 4/12 (TK) och 4 ex 14/12 Södskärsdammen (BA, BNI).

Hela 16 ex noterades vid en inventering mellan Vadskärsudden och Risholmsviken 29/11 10-14 (JM).

Järnsparv (31)

22/3-30/12

0-0-1 / 7-8-1 / 0-1-4 / 7-0-2

Sjungande fåglar vid Flatholmen 9/4 och 13/4 (MP), Karholmen 16/4 (JH) och 2 ex 10/5 (LEN) och Syrhåladammen 24/4 (DK) och 17/5 (BD), Rödjeliden 19/5 (NA), Vadskärsudden 22/5 (SS) och Västra Renovadeponin 31/5 dungen N om fågeltornet (EW, LA).

Sedan gjordes inga observationer förrän 25/8 vid Mudderdammen (MP) vilket kan betyda att ingen häckning genomfördes - eller att kontrollerna på sommaren var alltför få. Enstaka fåglar 27/9-31/10 med undantag av 2/10 då 20 ex fanns vid Östra Renova (MP), fortfarande 4 ex 14/10 (MP). Där sjöng också en fågel 25/8 (PH), höstsång är inte så vanligt hos arten.

Vid Östra Renova fanns 1 ex kvar 10/12 (MP) och årets sista 2 ex sågs vid Golfbanan SO 30/12 (DL).

Röd-hake (39)

1/1-31/12

7-2-1 / 5-5-0 / 0-0-2 / 2-6-9

Observerad med 1-3 ex på 9 lokaler i Viken i början av januari. De följande månaderna blev observationerna betydligt färre. Åter i april, sång hörd vid Ardalsberget 12/4 (EW, LA), 2 ex 10/5 (UU), Syrhålakanalerna 17/4 (CW), Vadskärsudden 2 ex 24/4 (DK), 8/5 (OB), Karholmen 2 ex 30/4 (DK), 9/5 (HB), Rödjeliden 31/5 (EW, LA).

Under juni till augusti noterades ingen röd-hake i Viken, frågan är öppen om den icke häckade eller bara förbisågs under sommarstiltjen. Åter noterad Vadskärsudden 15/9 då den hördes locka (UU).

Sångaktivitet i november vid Flatholmen 12/11 (DK), 21/11 (PBO), vid Södskärsdammen 15/11 (JÄN) och Syrhålakanalerna 2 ex 29/11 (JM, EW, HL) samt Syrhåladammen 5/12.

Kvar till årets allra sista dag då 1 ex födosökte i bergsskärning längs Hjärtholmsvägen och 1 ex satt i ett träd intill Hjärtholmsvägen (UU).

Näktergal (3)

29/4-5/7

0-0-0 / 2-26-10 / 1-0-0 / 0-0-0

Att näktergal är en allmän sångfågel i Viken är uppenbart för besökare, men hur allmän är den? Egentligen? Vi gör det enkla räkneexemplet att addera maximalt för sjungande hanar på olika platser och får då resultatet 31 sjungande hanar. Det är inte direkt möjligt att översätta i häckande par, oparade hanar finns säkert, men ger ändå en bild.

Resultat: Flatholmen 10 ex 26/5 (PSÖ), Gamla flygfältet 2 ex 20/5 (HB), Hästholmskanalen 1 ex 17/5 (JM), Karholmen 3 ex 18/5 (JS), Karholmsdammen Vg 1 ex 28/5 (TW), Mudderdammen 1 ex 28/5 (TK), Risholmen 1 15/5 (ML), Rödjeliden 3 ex 23/5 (BD), Syrhåladammen 1 ex 17/5 (JM), Syrhålakanalerna 2 ex 17/5 (JHE, ML), Tors-holmen 2 ex 17/5 (JM), Vadarstranden 1 ex 6/6 (HWA, JW), Vadskärsudden 2 ex 20/5 (MP), V Renovadeponin 1 ex 29/5 (JS). Den 24/5 inventerades sträckan Flatholmen-Vadskärsudden med resultatet 8 sjungande näktergalar (JM).

Vid Torsholmen varnade fågel 17/6 och

21/6 och vid Risholmen 21/6 (JM). Ringmärkning skedde av ungar i två bon på Flatholmen och efter noggrann inventering beräknades bara i ett område öster om Muddret till Hästholmskanalen finnas 8 revir (DLU).

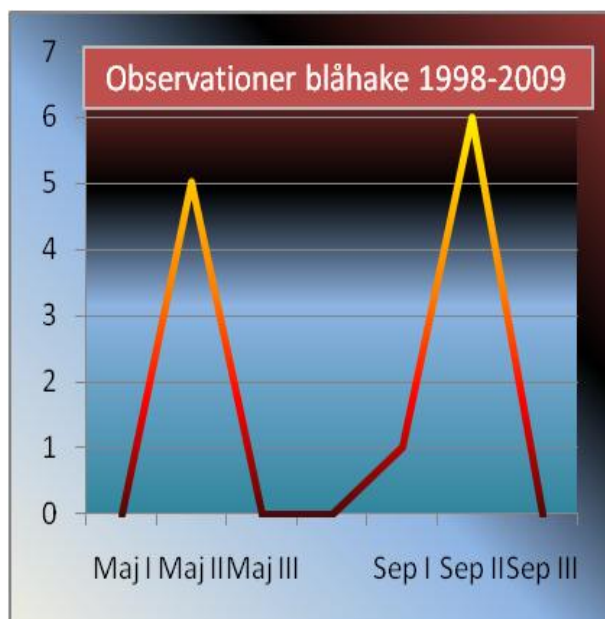
Detta är en fågel som hörs oftare än den syns. Av totalt 135 noteringar var 126 sång - det framgår inte av Svalan men troligen är de resterande 9 obsarna av icke-sjungande fågeln som setts. Ungefär hälften av sångarna hördes i morgontimmar., men man behöver inte gå upp så tidigt för att höra näktergal. 50 av 186 ex sjöng mellan kl 08-10. Ungefär 10% av sången hördes efter kl 20:00..

Sedan fågeln slutat sjunga uppmärksammades den inte alls. Sista för året var en sjungande vid Torsholmen 5/7 med tre korta slag (JM).

Blåhake (2)

Ses under kort tid i maj och september och inte varje år. På morgonen 15/5 upptäcktes 2 ex vid Viken, dels Vadskärsudden 6:20, dels NV hörnet av Mudderdammen 08:15. Hittad av Ola Wennberg. Bör ju vara en annan fågel än den inne vid Vadskärsudden. Den fanns kvar till frampå eftermiddagen i vassen nordväst om muddervallen mot Karholmen (MP). Dagen därpå stöttes 1 ex i den invallade delen i NÖ Karholmsdammen mot Södskärsdammen, svärsedd (MP).

Tidigare rapporterad tre gånger dels 11-16 maj och dels på hösten den 1/9 och fyra år mellan 11-17/9.

Svart rödstjärt (1)

Observerad med 1 ex vid Södskärsdammen 21/9 (TK). Har tidigare noterats 5 gånger från mars till oktober.

Rödstjärt (16)

29/4-2/9

0-0-0 / 1-10-1 / 0-2-2 / 0-0-0

Vårobservationer av ensamma hanar gjordes vid Karholmen, småbåtshamnen och golfbanan. En adult hona som letade mat sågs vid Södskärsdammen 7/6 (NG).

Förutom en födosökande fågel vid Gamla flygfältet 28/8 (TK) sågs under hösten arten vid några tillfällen vid Mudderdammen (Vg), sista gången 2/9 med 2 ex (RES, MO).

Buskskvätta (28)

26/4-12/9

0-0-0 / 2-14-0 / 0-8-4 / 0-0-0

Första för våren noterad på den lilla ängen SV om Karholmsdammen (Boh) (MP). Det var en hane liksom flera observerade de närmaste dagarna. Emellertid, den 10/5 fanns i norra delen av gamla flygfältet en gles flock med 5 ex, troligen bara honor (UU). Sång hördes i SV-hörnet av Karholmsdammen /Boh 11/5 (BD).

Ett par buskskvätta fanns vid Modellflygplatsen 14/5 (SH), dessutom sågs ensamma fåglar vid Karholmsudden 16/5 (SÄ) och vid Rörskär 17/5 (JHE).

Hane och hona sågs upprepade gånger vid Gamla flygfältet mellan 15/5 och 29/5 (ML, MP). Sedan rapporteras inte arten på hela sommaren vilket skulle kunna betyda att den inte häckade vid Viken.

Den 5/8 fanns 1 ad och 2 juv vid Mudderdammen/Vg (MP). Den 25/8 räknades 32 ex: 4 ex Gamla flygfältet, 16 ex på muddret, 2 ex Vadskärsudden och 10 ex Östra Renovadeponin (PH). Fortfarande 1/9 fanns 18 ex kvar, av dessa 15 på muddret (PH). Sista för säsongen var 1 ex vid Torslandaviken 12/9 (OW).

Stenskvätta (67)

4/4-18/10

0-0-0 / 18-21-11 / 4-4-8 / 1-0-0

Hane i Mudderdammen 4/4 inledde stenskvätteåret i Viken (SS). Sågs sedan vid Flatholmen, Rörskär, Karholmen, Mudderdammen men mest på Vadskärsudden (20 dagar apr-juni) och vid Södskärsdammen (14 dagar). Spelade vid backsvalekolonin 6/5 (BD), Rörskär 10/5 (LB) och Vadskärsudden 11/5 (BB). Varnande skvättor vid Karholmen 11/5 (BD), Vadskärsudden 1/6 (PL, AW), Södskärsdammen 4/6 (CJ). Vid Vadskärsudden varnade ett par 7/6 något söder om stigen ut mot uddens sydvästspets. Hane + hona dök ned gång på gång bakom samma sten med nyfångade insekter i näbben (JÅN). Den 14/6 sågs en 1K fågel på samma plats (BKA). Vid Mudderdammen varnade ett par 11/6, med nyligen flygga ungar (PL).

Hösten kom med lite större samlingar. Vid Gamla flygfältet sågs 8 ex 28/8 (TK) och den 1/9 räknades 20 ex Renovadepotin, 6 ex Vadskärsudden, 2 ex Torsholmen, 2 ex Muddret, 5 ex Golfbanan (PH). Vid Mudderdammen fanns 11/9 7 ex (MP) och den 18/10 sågs den siste stenskvättan vid Modellflyget (OW).

Ringtrast (4)

Den 9/4 rastade en honfärgad fågel på Vadskärsudden nedanför parkeringen (fuktigt parti). Drog sedan mot Arendalsberget (MP). Den 14/4 rastade en adult hane på samma udde (LC).

Koltrast (66)

1/1-31/12

12-6-4 / 9-10-7 / 2-1-2 / 2-4-7

Vinterfågel i Viken, enstaka men lite större antal på Risholmen 5 ex 7/1 (DK) samt 5 ex 7/1 angränsande Flatholmen (BB), där senare antalet ökade: 8 ex 2/2 8-10 ex på utfyllnaden N om vindkraftverket (UU), och 21 ex 16/2 (BB).

Sjungande vid Vadskärsudden 2 ex 16/5 (DK), 2 ex Ardalsberget 10/5 (UU), Karholmen 4 ex 10/5 (LEN) och ensamma hanar vid Mudderdammen, Rödjeliden, Södskärsdammen och Syrhåladammen. Dock inga tyngre häckningskriterier rapporterade.

Även under hösten flockades koltrast till Flatholmens kardborremarker. 30 ex 1/1 (JF) är exempel på detta. Sågs även 5 ex på Gamla flygfältet 4/12 (TK) och 3 ex Syrhålakanalen 14/12. (BA, BNI)

Björktrast (54)

1/1-31/12

14-7-5 / 4-3-1 / 1-0-2 / 1-5-11

Björktrasten är en seg fågel som ses hela året. I januari ses arten nu allt oftare; innan 2008 sågs arten bara 1-5 ex, 2008 14 observationer och innevarande år 27 observationer, ett mått så gott om något på klimatförändring - eller en arts förändrade vanor. Januariobservationer gjordes till lika delar vid Risholmen, Flatholmen och Mudderdammen, vanligen av små grupper med några fåglar. Undantag 28/1 då 27 fåglar flög åt Skeppstadsholmen till (UU).

Därefter var Golfbanan populär, 7/3 räknades 65 ex (ME). Vid Karholmen rastade 50 ex 5/4 (PH), dagarna efteråt sågs 20-30 ex vid Flatholmen (MP, DK). Inget direkt tecken till häckning även om ett par sågs i lämplig biotop 31/5 Rödjeliden (EW, LA). Ytterst få sommarobsar; 6/6 2 ex födosökande (HH), liksom 2 ex 12/7 (BB).

Arten sågs fortfarande ofta under senhösten, betydligt oftare än tidigare höstar. Ofta 10-20 ex, men mot slutet av december flera: 70 ex 17/12 (PH), 29/12 1500 ex vid golfbanan "lågt räknat" (JS), vilket med god marginal passerade det tidigare rekordet som var 300 ex 20/1 2007. Dagen efter fanns 300 ex på golfbanan (DL).

Taltrast (16)

15/3-24/10

0-0-1 / 4-5-0 / 0-1-1 / 4-0-0

Vårens budbärare var 5 ex 15/3 vid Mudderdammen (MP), därefter ensamma eller mindre grupper några gånger i april, som mest 5 ex Karholmen 5/4 (PH). Sång hördes vid Arsalsberget 10/5 (UU), Vadskärsudden 15/5 (MP) och Rödjeliden 22/5 (NA) och 28/5 (TW). Därefter inga fler förrän efter sommaren.

Vid Västra Renovadeponin fanns 5 ex 14/10, och de sista sågs i Viken 18/10 med 10 ex och 5 ex 24/10 (OW).

Rödvingetrast (17)

1/1-31/12

1-0-1 / 2-0-0 / 0-0-0 / 3-1-9

En vinterobservation av 1 ex redan 1/1 vid Södskärsdammen (KK, BÅS, RJO), den första januariobservationen av arten vid Viken någonsin.

Därefter dröjde det till 14/3 tills ytterligare en rödvingetrast sågs, den 5/4 rastade 50 ex vid Karholmen (PH) och 7/4 hördes locklåte (SS).

Därefter blev det observationer både höst och vinter, över hela området. Oftast bara några få individer, men 1/11 sågs 15 ex (BB) och 17/12 fanns 15 ex vid Småbåtshamnen (PH), och 20/12 var 20-48 ex vid Ardalsberget och Rödjeliden (JS, BD). Den siste för året höll sig kvar till nyår och sågs med en flock björktrastar (DK, UU).

Dubbeltrast (6)

15/3-20/12

0-0-3 / 0-1-0 / 0-0-0 / 1-0-1

Några få observationer av 1 ex 15/3 vid Karholmen med ett tiotal björktrastar (UU), vid golfbanan 31/3 (PEH, JHA) och vid Rödjeliden 22/5 (NA). En avvikande ren flock med 6 ex sågs vid Gamla flygfältet 22/3 (PS).

Höstobservationer vid Östra Renovadepoin 5/10 (TK) och en vinterobservation vid Ardalsberget 20/12 (JS) kompletterar listan.

Gräshoppsångare (15)

29/4-2/7

0-0-0 / 1-12-1 / 1-0-0 / 0-0-0

Första för våren 29/4 då 1 ex hördes från Karholmens östra strand (BB). Därefter kom ytterligare observationer på samma platsen fram till 21/5 (LA). Den hördes också spela en kort strof 16/5 vid Mudderdammen (SÄ).

För övrigt hördes den vid upprepade tillfällen 9-23/5 vid Gamla flygfältet, Pumphuset vid Modellflyget. 1 ex sjöng där 23/5 (BD), sedan dröjde det till 30/6 innan den hördes igen (DK). Där gjordes också den sista observationen för året 2/7 (MT).

Sävsångare (17)

28/4-14/6

0-0-0 / 1-11-5 / 0-0-0 / 0-0-0

Observerad först i Karholmsdammen/Vg 28/4, därefter Syrhåladammen 6/5 (JS) och Karholmen 13/6 (PEH, JHA) (IS). Därefter blev det mest Gamla flygfältet, som stod för närmare hälften av de 19 obsarna. Enstaka observationer gjordes också vid Södskärsdammen 14/5 (DS) och 24/5 1 ex längst in i N viken. Hördes sporadiskt. En ihärdigt sjungande rörsångare i närheten ett störande inslag (LA). Den 6/6 sjöng 1 ex i Karholmsdammens södra vassbälte (SF). Vid samtliga tillfällen hördes 1 ex utom 23/5 då 2 ex sjöng på var sin sida om vadskärsudden tillsammans med flera rörsångare (HB).

Kärrsångare (29)

18/5-8/8

0-0-0 / 0-10-14 / 4-1-0 / 0-0-0

Karholmen 18/5 gjordes observation av årets första kärrsångare vid Viken (BB, ANH). Av 59 observationer med lokalangivelse gjordes 32 vid Gamla flygfältet och 8 vid Karholmen. Ensamma fåglar men vid flera tillfällen flera, 29/5 två på ången och en söder om modellflyget (MP), senare på dagen 2 ex ute på Gamla flygfältet och en nära

pumphuset (HB). Dagen därpå var de tre på äng- och en individ vid Pumphuset (MP).

Hördes även vid Flatholmen 23/5 (BD), vid Rödjeliden 24/5 (HB, VB) och vid Södskärsdammen 7/6 (FS). 2 ex med föda åt ungar 16/6 vid Karholmen (LA). Sista obs 8/8 vid Gamla flygfältet (PH).

Rörsångare (65)

26/4-25/9

0-0-0 / 4-27-13 / 12-5-4 / 0-0-0

Totalt 178 rapporter, de flesta av sjungande fåglar. Hur många rörsångare häckar vid Torsviken? Hur många sjunger? Den 16/5 räknades totalt 10 ex sjungande på olika platser (DK, JS). Den 17/5 räknades systematiskt alla dammar och gav 21 ex. Inventeringen upprepades 24/5 och gav då 18 ex (JM),

Maxantalen på olika lokaler under maj/juni kan adderas. Syrhålskanalen 10 ex 15/5 (HB) + Karholmsdammen/Vg 17/5 8 ex (JM) + Syrhålsdammen 3 ex 17/5 (JM) + Vadskärsudden 5 ex 30/5 (AN) + Vadarstranden 4 ex 14/6 (FK) + Gamla flygfältet 4 ex 21/5 (HZ) + Mudderdammen 20/6 2 ex (MP) + Södskärsdammen 3 ex 24/5 (JM). Summan blir 39 ex, vilket kan göra denna art till en av de vanligaste vid Viken.

Påvisade häckningstecken är få, inga bon sedda men adult med föda åt ungar 18/7 vid Karholmsdammen/Vg och trolig unge. (JÅN). Den 6/8 rapporteras minst 12 ex, de flesta juvenila i Torslandaviken (PH).

Den 25/9 sågs 1 ex i vassen längs muddervallen, vilket var årets sista observation här (JS).

Trastsångare (23)

15/5-28/6

0-0-0 / 0-6-17 / 0-0-0 / 0-0-0

En sjungande 15/5 vid Syrhålskanalen. Kraxade på bra vid 6-tiden i höjd med Södskärsdammen (OW). Dagen därpå vid Karholmsdammen vid betongskärmen mot Södskärsdammen (SÄ, IS). På samma plats på kvällen (IS), dagen därpå borta.

Åter 29/5 1 ex "hördes först från Vadskärsudden, tog mig över till vadarstranden för att säkerställa vid 08:40. Både sång och okulär obs" (MP). Sågs de närmaste två dagarna av 31

rapportörer. Lite kommentarer: Den satt och sjöng i vassen mellan stranden och stenskoningen till det gamla flygfältet (JU). Vassruggen nära vadarstranden. Halvhjärtad, sporadisk sång första halvtimmen, sedan ett ymnigt flöde av raspande, kraxande plus gälla diskanttoner (JÅN). I vassruggen vid vadarstranden. Flög vid ett tillfälle upp i en hagtorsbuske på flygfältet och satt där en stund innan den flög tillbaks till vassen igen (JS). Hördes ända från parkeringen till Vadskärsudden!! (HB).

Sjöng sedan varje dag på samma ställe, men den 13/6 skedde en förändring. De var då 2 ex, båda individerna sjöng den ena betydligt mer ihärdigt än den andre. Jagade varandra. Ena trastsångaren visade upp sig synnerligen snyggt i en knapp minut på ett vass-strå på hitsidan (PK). Den 14/6 2 ex 2 hanar i samma rugg(!). En i sydöstra delen, en i norra delen av vassområdet precis söder om vadarstranden. Den sydöstra hanen sjunger nästan oavbrutet och jagar undan den andre då han kommer för nära. När kommer honor? Eller är de redan där? (BD) 17/6 2 ex sjöng ur var sin ände av den lilla vassruggen vid vadarstranden, båda synliga till och från. (MR)

Även 21/6 2 ex sågs fint från tornet (DB). Sista gången hördes från Vadskärsudden 28/6 (EW, HL). Enligt Svalan har arten inte noterats tidigare på lokalen .

Härmsångare (5)

0-0-0 / 0-3-2 / 0-0-0 / 0-0-0

Sjungande fågel på olika platser under våren, Karholmen 17/5 (JS), Flatholmen 26/5 (PSÖ), Gamla flygfältet 4/6 (MBJ) och senaste obsen 7/6 Karholmsdammen/Boh (FS).

Ärtsångare (32)

24/4-1/9

0-0-0 / 5-16-9 / 1-0-1 / 0-0-0

Ankom 24/4 och sjöng vid Mudderdammen/Boh (DK). Noterad med 3 ex vid Rödjeliden 19/5 (NA), 3 ex Flatholmen 24/5 (JM), 2 ex Torsholmen 5/5 (TN), 2 ex Vadskärsudden 20/5 (MP), 1 ex Karholmen 9/5 (HB), Syrhålsdammen 16/5 (DK), Risholmen 17/5 (JHE), Mudderdamm 24/5 (JM) och Gamla flygfältet 9/5 (MP), inalles minst 15 sjungande hanar.

Dock inga bo- eller ungoobservationer. Sista för året 4 födosökande, Torslandaviken 1/9 (PH).

Törnsångare (54)

25/4-1/9

0-0-0 / 5-26-13 / 5-4-1 / 0-0-0

Första fågel för säsongen 25/4 i buskarna längs vallen till Karholmsdammen. Visade även upp sig fint. Ganska tidigt. (JH). I själva verket det tidigaste fyndet under 2000-talet härstades. Arten har anlant ganska spretigt 27/4-19/5 men senare datum är 2000 och då fanns inte Svalan, efterrapporter.

Arten är allmän runt om i Viken och sjunger också ganska oavbrutet dagtid, alltså inventeringsbar. Inventering Mudderdammen-Flatholmen-Vadskärsudden 17/5 gav 27 sjungande fåglar (JM), sak samma 24/5 gav 17 sjungande fåglar (JM). Läggs Karholmen till minst 3 ex 21/5 (LA) och 3 ex Gamla flygfältet 21/5 (HZ) skulle antalet häckande par kunna bli närmare 40 par. För den 18/5 presenteras en totalsiffra i samma storleksordning, 30 sjungande fåglar i Torslandaviken (BB, ANH).

Besökte bebott bo 14/5 vid Gamla flygfältet (BD). 11/6 1 ex vid Risholmen, varnande med föda i näbben (PL). 2 ex med föda till ungar 14/6 (AH) och 4 pulli på Gamla flygfältet 17/6 (MR). Vid Mudderdammen/Boh fanns 21/6 en familjegrupp med 6 ex (LA).

Enstaka ex kvar i augusti rapporterade från Mudderdammen, Södskärsdammen och Gamla flygfältet tills den siste 1/9 (PH).

Trädgårdssångare (22)

10/5-25/8

0-0-0 / 0-14-6 / 0-2-0 / 0-0-0

Första för året Flatholmen 10/5 1 ex sjungande (MP). 15-16/5 1 ex sjöng i buskarna precis söder om betongfundamentet mellan Karholmsdammen och Södskärsdammen (BD, IS). 2 ex sjöng 20/5 vid dungen till pumphuset, Rödjeliden (HB, VB) och likaså vid Karholmen 31/5 (EW, LA).. Ensamma fåglar dessutom sedda Vadskärsudden (6 dagar), Gamla flygfältet (7), Mudderdammen (2) och Ardalsberget (2).

Två augustifynd: 3/8 1 ex födosökande Kar-

holmen (PH) och 1 ex rastade Vadskärsudden 25/8 (PH).

Svarthätta (44)

13/4-18/10

0-0-0 / 13-16-6 / 3-5-0 / 1-0-0

Första vårfågel sjöng vid Karholmen 14/4 (MAR). Detta var sedan det ställe där flest exemplar hördes sjunga, 3 ex 27/4 (PH), 11/5 (EW, HL) och 30/5 (LA). Även sjungande vid Flatholmen, Vadskärsudden, Syrhålakanalen, Rödjeliden samt Ardalsberget. Lite augustifåglar sågs vid Karholmen, 2 ex 14/8 och 22/8 (PH). Årets sista fågel 18/10 var en hane, Torslandaviken (OW).

Grönsångare (3)

Torsviken är knappast den miljö som grönsångaren estimerar men 29-30/4 sjöng 1 ex i alla fall vid Karholmen (BB, DK), en månad senare 29/5 gjorde 1 ex ytterligare ett tillfälligt besök någonstans i Viken (JK, BO).

Gransångare (29)

4/4-19/12

0-0-0 / 7-10-0 / 0-2-3 / 4-1-2

Två sångstrofer i det västra hörnet av Karholmsdammen/Boh (PL, AW) var den första för året här, följt av ytterligare en vid Mudderdammen/Vg en timme senare (SS). (Boh-delen). Sedan följde en-samma sjungande fåglar men också obsar av parvisa fåglar Karholmen 6/4 (JH), Flatholmen 8/4 (DK), Syrhåladammen, Ardalsberget 18/5 (HB) och Rödjeliden 28/5 (JS) med flera platser. Vårens sista fågel sågs 31/5 Rödjeliden (JS), sedan blev det ett hopp till 14/8 då en födosökande fågel sågs vid Karholmen (PH).

Den 15/9 hördes den locka med 2 ex vid Vadskärsudden och 1 ex Flatholmen (UU). 25/9 vid Mudderdammen lock av östlig typ, tvåstavigt, fallande (JS).

Kvar till långt in i vintern: 5/12 1 ex Gamla flygfältet Satt kort i en av de första nyponbuskarna utmed vallen mot karholmsdammen (MT) och 19/12 1 ex Mudderdammen Födosökte ute på deponin i de växtdelar som fortfarande sticker upp. Oskygg och helt tyst. Obsade den i ca 1,5-2 min

på ca 5 m avstånd. Flög sedan över södra muren, återfann den ej (MP) Det är tredje året sedan 2005 som decemberobsar av arten görs, tidigare icke.

Lövsångare (57)

11/4-16/9

0-0-0 / 16-19-10 / 5-5-2 / 0-0-0

Anlände redan 11/4 till modellflyget (HP, JJ). Därefter observationer på olika platser, 1-2 ex, den 18/4 rapporteras 15 ex i Torslandaviken (OW). Vadskärsudden 5 ex 24/4 (DK). Minst 5 ex sjöng längs sträckan Flatholmen-Rörskär 26/4 (EW). Torslandaviken 29/4 fanns 16 ex (BB). 21/6 sågs 1K-fågel födosökande vid Vadskärsudden (SOM, KM), liksom en vid Gamla flygfältet 19/7 (IN). 4/8 hördes 5 ex på vallen mellan Mudderdammen och Karholmsdammen (UU).

Den siste för året vid Viken sågs 16/9 födosökande vid småbåtshamnen (PH).

Kungsfågel (5)

En mycket sparsam gäst vid Viken, 2/4 minst 1 ex (HH), 6/4 3 ex i buskarna i sydöstra hörnet av Mudderdammarna (DK). 1 ex rastade vid Karholmen 1/11 (JF). Sågs slutligen vid Rödjeliden med 4 ex 15/11 (JS) och 1 ex 29/11 (JM).

Grå flugsnappare (7)

22/5-11/9

0-0-0 / 0-3-0 / 0-3-1 / 0-0-0

Den 22/5 rastade 1 ex i skogshörnet mot Syrhålsmotet. (HN, VB). Sågs fram till 24/5 1 ex men också par i lämplig häckningsbiotop (NA, BD, JS). Observerades vid Gamla flygfältet 3/8 och 14/8 (PH), vid Syrhåladammen 25/8 (MP) och en avslutande obs 11/9 vid Rödjeliden (JS).

Svartvit flugsnappare (3)

Denna annars ganska allmänna fågel sågs endast vid några tillfällen i maj i detta fågelholkfattiga område. Den 11/5 sjöng en hane vid småbåtshamnen (BD) flera sjungande hanar 21/5 vid Rödjeliden liksom vid Torslandas golfbana (JS). Dagen därpå var den kvar vid golfbanan (NA, HB, VB) men sedan sågs inte någon mer svartvit mer här i år.

Skäggmes (29)

2/1-4/4; 2/10-30/12

8-3-0 / 3-0-0 / 0-0-0 / 6-6-3

Vinterobservationer gjordes i Syrhåladammen med 5 ex 4/1, minst 3 st i västra vassen och två i södra vassen (MP), och 8 ex 7/2 intill vägen i SV (MP). Sågs även i Syrhålakanalen i Syrhålakanalen 8 ex 2/1 (JO, EO). Sista vinterobs 22/2 3 ex syrhåladammen (MP).

Ett fåtal vårobservationer, lock i södra Karholmsdammen 4/4 (PL, AW), 2+1 sedda i vassen öster om vadarstranden 13/4 (MAR) och kan ha varit 2 ex i vassruggar på ömse sidor om Vadskärsudden 14/4 (LC). Därefter paus i observationer över sommaren även om de kan misstänkas ha häckat i inte delen av Södskärsdammen på det inhägnade området (DL).

Åter synlig från 2/10 då 4 ex fanns vid Mudderdammen Vg (MP). Där sågs den sedan mot slutet av månaden också i Syrhåladammen och -kanalen. Stora antal 8 ex 31/10 i Syrhåladammen Underbar obs på ca. 4 m i flera minuter (MP). 11 ex 10/12 5 hanar + 6 honor, höll till vassruggen där Syrhålakanalen övergår i Hästholmskanalen. Flocken var långa stunder nere och födosökte på marken, bjöd på fina obsar (MO). Årets sista obs 8 ex Syrhålakanalen 30/12 (BA, CJ).

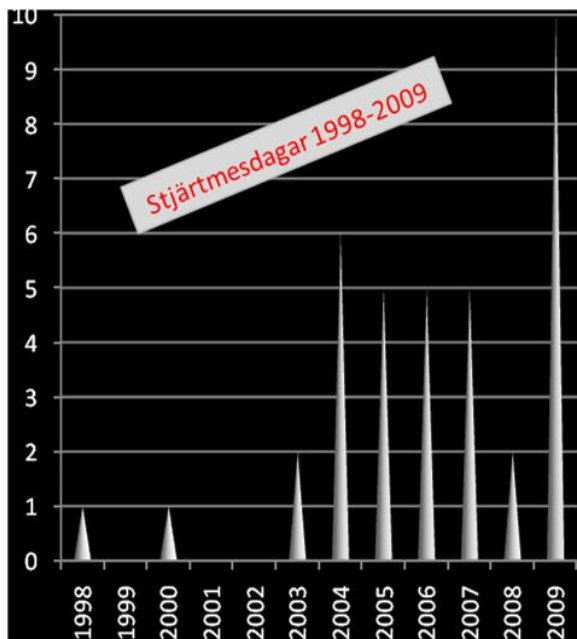
Stjärtmes (10)

2/1-13/4

4-1-4 / 1-0-0 / 0-0-0 / 0-0-0

Sågs på lite olika platser under vinter/förfvår; först Syrhålakanalen 2/1 då 4 pratglada stjärtmesar landade vid brofästet (AK). Därefter 3 ex Södskärsdammen vid kanalen 6/1 (IS, REN), Vadskärsudden 6 ex 8/1 (DK) och 5-7 ex vid Torsholmen (TN, MOL).

Det dröjde sedan till 27/2 tills minst 2 ex sågs vid Rörskär och 1 ex Södskärsdammen (MO). Resten av vårobsarna med 4-5 ex vid Vadskärsudden (MP, EF) och dessutom 4 ex vid Flatholmen som 13/3 födosökande drog från buske till buske längs vägen på Karholmsdammens västra sida (UU, KN, MO). En sista fågel sågs 13/4 vid Karholmen (MAR).

Entita (8)

17/2-11/9

0-1-0 / 1-4-1 / 0-0-1 / 0-0-0

Biotopen stämmer inte för denna art på så många ställen; därför sågs endast 1 ex Södskärsdammen 17/2 (MO), 1 ex Karholmen 13/4 (MAR) och 1 ex vid Fågeltornet 14/6 (OB, AND).

Övriga obsar vid Rödjeliden 20-22/5 i berget mittemot Lear. Nära en paintballbana (enkelt ihopsnickrade skydd i dungen upp mot staketet) (HB, VB). 2 ex sågs 23/5 (JS). Slutligen 1 ex Rödjeliden 11/9 (JS).

Blåmes (52)

1/1-31/12

4-2-3 / 6-9-2 / 2-1-5 / 8-4-6

Trots avsaknad av fågelholkar är arten inte ovanlig i Viken, dess vana att vintertid ströva i vassområden bidrar därtill. Södskärsdammen 9/2 fanns 4 ex, 12/2 kom 1 ex flygande och slog till i vassen på norra sidan av Syrhålakanalen (UU).

Därefter enstaka fåglar här samt också vid Flatholmen och Mudderdammen. Sång hördes redan 9/2 vid Södskärsdammen (DK), därefter 24/4 på samma plats (DK) samt vid Karholmen 30/4 (DK). Inga ytterligare indicier på häckning mer än sången.

Höstflocker på 10 ex vid Mudderdammen

8/8 (TK) och 13/9 (TK), det var också här som flera än enstaka sågs, 6 ex 30/10 (JR, MAH). Vid Gamla flygfältet sökte 10 ex föda 4/12 (TK) och 31/12 sågs 2 ex i den traditionella vinterbiotopen, vassfältet, denna gång vid Södskärsdammen (UU). Frågan är om de fanns i vassarna utan att upptäckas?

Talgoxe (68)

1/1-26/12

5-5-8 / 11-8-6 / 1-1-4 / 9-5-5

Observerad enstaka eller parvis hela vintern och våren med undantag av 1/1 då 5 ex sågs vid Risholmen (JO, EO). Sågs på de flesta lokaler men aldrig mer än 3-4 gånger på varje lokal. Mudderdammen med 8 obsar, 4 i vardera landskapet.

Sång hördes vid 17 tillfällen, Karholmen (3 dagar) och Vadskärsudden (6). Den 31/5 sågs ad med föda åt ungar (EW, LA) men inget bo har rapporterats under året. 21/6 sågs 2 1K-fåglar vid Vadskärsudden (SOM, KM). En större samling med 9 rastande fåglar sågs 10/10 vid Karholmen (BD) och 5 ex sågs vid Södskärsdammen 25/11 (UU, DK) och 14/12 (BA, BNI).

Nötväcka (1)

Enda observationen under året var locklåte hört vid Rödjeliden 11/9 (JS). Detta var en av årets ovanligare arter i Viken, här har arten bara setts 4 gånger tidigare.

Trädkrypare (3)

Vid Flatholmen sågs 3 ex 27/3 och 8/4 (MP).

Dessutom fanns 2 ex Rödjeliden 15/11 (JS). Arten har tidigare endast rapporterats vid två tidigare tillfällen vid Torsviken, båda år 2005.

Törnskata (14)

1/5-11/6

0-0-0 / 0-11-2 / 1-0-0 / 0-0-0

Tangerat ankomstrekord, har 2002-2008 anlänt 1-20/5. I år kom den 1/5 och sågs i buskar mellan flygfältet och tornet (HB, VB).

Observerad på olika platser: Gamla flygfältet (9 ggr) avslutat med en upprörd fågel, varnan-

de 14/7 (HP, KJ) Mudderdammen 6 ggr, dessutom Risholmen, Östra Renovadeponin, Södskärsdammen och även på golfbanan. Inga konkreta tecken på häckning. Observationer tog slut lite abruptt mitt i sommarens början.

14 hanar, 5 honor sedda. Endast en gång sågs 2 fåglar, Gamla flygfältet 19/5 (NA).

Varfågel (47)

1/1-31/3; 22/9-22/10

15-8-21 / 0-0-0 / 0-0-1 / 2-0-0

Sågs regelbundet under januari, i mindre utsträckning i feb-mars. Favoritlokal Mudderdammen (19 ggr) och Flatholmen (12 ggr). Ensamma fåglar hela tiden utom 8/10 då 2 ex sågs vid Vadskärsudden, kom senare flygande utåt Arendal, en satte sig i en buske norr om backsvalehögar (SF).

Den varfågel som sågs 5/3 var inte heller ensam - den kom tillsammans med duvhök, skugade höken på ca 3 m håll (MP).

Nötskrika (6)

23/5-2/10

0-0-0 / 0-4-1 / 0-0-1 / 0-0-0

Observerad med 2 ex 19/5 vid Röjdeliden (NA) följt av flera observationer av 1-2 ex 23-26/5 på samma plats (HB, VB, BD). Inte så långt därifrån sågs 1 ex 21/6 vid Vadskärsudden, "smög omkring på norra sidan av udden" (LA). Senare sågs 1 ex vid Västra Renovadeponin 25/9 (MP). Årets sista 1 ex Torslandaviken (US).

Skata (69)

1/1-31/12

9-6-4 / 9-11-4 / 3-3-3 / 6-6-5

Ständigt närvarande men mest i enstaka exemplar.

Rapporterat från Torslandaviken med några ex resten av året: 14/3 3 ex (BB, OW), 11/5 4 ex (EW, HL), 14/6 3 ex (AH), 12/7 5 ex (BB) och 12/10 3 ex mobbade passerande ormråk (SF). Mot vintern tätnar flockarna, de samlas till lite större sällskap, 1/11 10 ex (BB, MD). 4/12 8 ex mitt på dagen letande mat vid Gamla flygfältet (TK).

De större flockarna syns vid de gemensamma övernattningsarna. Den 8/3 vid Karholmen samlades minst 75 ex i skymningen för gemensam övernattnings i skogen på holmens östra sida (UU). Hade en motsvarighet lite tidigare på vintern då 2/2 minst 40 ex samlades i ett buskage på gamla flygfältet inför gemensam övernattnings. Flera ex sågs senare flyga ut till Karholmen för övernattnings (UU).

Inga tecken på häckning rapporterades under året. Dock noteras sjungande skator 24/4 på Vadskärsudden (DK) och 10/5 för 2 ex på Karholmen (UU).

Kaja (64)

1/1-31/12

10-2-5 / 6-11-7 / 4-1-4 / 6-4-4

De flesta rapporter om kajor vid Torlandaviken handlar om flockar som flyger förbi, på väg mot kollektiva nattplatserna inom och utom i staden. Den 10/1 sågs ca 200 ex, på kvällssträck österut över Mudderdammen vid 15-tiden (UU). Men de stora flockarna ses inte bara på vinterhalvåret: 2/7 passerade ca 300 ex förbi kl 22:00 (HH). Rastande sällskap är avsevärt mindre, dock rastade 30 ex 14/3 vid Karholmsdammen (NE, AP). Den 4/4 nämns att 6 ex, i par, finns vid lämplig häckningsmiljö, vid småbåtshamnen. (PL, AW)

Råka (8)

21/3-18/10

0-0-2 / 1-3-0 / 0-0-0 / 2-0-0

Under typisk sträcktid för arten sågs 2 ex flyga förbi Mudderdammen 21/3 och 30/3 (MP). Den 5/4 konstaterades de enda under året rastande råkorna, 2 ex vid Karholmen (PH). Två höststräckare; bland annat 5 ex mot N vid Flatholmen 9/10, 1 1k + 4 ad (MP).

Kråka (95)

1/1-31/12

14-9-7 / 11-13-8 / 6-4-3 / 8-8-4

Också kråkor flyger förbi på väg till nattkvarter men i betydligt mindre mängder än kajor; 20 ex 10/1 vid Mudderdammen på kvällssträck österut

(UU). Men ibland ses de också i flock vid Viken, 23/1 fanns 40 ex på Gamla flygfältet, årets största ansamling vid Viken (DK). Den 24/1 sågs 3 ex mobba en förbiflygande duvhök (UU, MU).

Vanligen rapporteras 5-10 ex vid ett besök, den 14/3 fanns 20 ex vid Torlandaviken (BB, OW).

Bobygge sågs vid Karholmsdammen Boh 6/4 (BB, OW). Vid Flatholmen satt 5 ex i en trädunge och kraxade, mycket irriterade (LE). Den 19/7 sågs en kråka vid Gamla flygfältet, fångade lätt 3 möss vid vägrenen på 20 min (IN). På vintern ses de fler tillsammans, 22/10 sågs ca 30 ex, de flesta på Vadarstranden (UU) och 21 ex fanns 4/12 vid Mudderdammen (TK).

Svartkråka (1)

Vid Vadarstranden fanns 1 ex 28/4 (HT).

Korp (42)

1/1-31/12

6-6-7 / 1-7-1 / 1-2-1 / 5-2-3

Mest noterad under vinterhalvåret, men även några gånger i maj. Nästan alltid överflygande, 28 ggr av 32 där anteckning finns om beteende. Vanligen ensam, men även parvis, 17 av 51 observationer. Några gånger flera, 4 ex 17/7 flög förbi Mudderdammen (TK) och 3 ex Torlandaviken 8/10 (HH). Den 16/2 fanns 2 ex på Karholmsdammens Vgsida, åt på resterna av en svan ute på isen (BB). Den 10/5 satt 1 ex på stranden av Karholmsdammen nära backsvalekolonin (HB, VB).

Stare (99)

1/1-31/12

7-5-12 / 13-14-14 / 6-4-1 / 12-3-8

Vinterfynd vid Mudderdammen och Torlanda golfbana gjordes med som mest 14 ex 19/1 (PEH, JHA). Arten har setts vid *Viken* varje januari sedan 2006 men bara med två observationer före 2006, bara år 2008 har stare setts flera januaridagar. Kan bero på ökad rapportering men inte enbart. Flyttarna anlände sedan i slutet av februari, 20 ex 28/2 (LEN, BA, CJ), dagligen från 13/3 då bl a 60 ex fanns vid Risholmsviken (DN). Den 14/3 letade 40 ex mat tillsammans med björktrastar på Karholmen (LEN, CJ).

Antalet ökade, 130 ex vid Mudderdammen 22/3 (MT) blev ca 300 vid Gamla flygfältet (JH). Sjungande vid vadskärsudden 24/4 (DK, MD). Gemensam övernattnings ägde rum vid Karholmsdammen, 29/4 drog 300 ex omkring i skymningen (LER). Den 30/5 21:00 sökte 150 ex nattkvist i vassen vid Vadarstranden (IS). Samma afton rapporteras 25 ex nyligen flygga vid Karholmen, överrostade t o m näktergalen (LA).

Vid Mudderdammen sågs 150 ex 5/6 (LER, MR) och vid Vadskärsudden mitt på dagen ca 500 ex 15/6 (CF). 21/6 på aftonen kom fler och fler flockar inflygande under kvällen och när jag lämnade platsen 22:00 fanns ca 400 ex i träden utmed norra vallen och ute på muddret (BD). Minst 500 övernattade 21/6 (PL, AW).

Sedan drog ungfågglarna iväg, 100 sträckte 11/7 ((JÅN), 120 ex 12/7 (BB) och 4/8 minst 300 förbi Mudderdammen på em (TK). De stora antalen kom i oktober: 400 ex Flatholmen 9/10, 1000 ex Backsvalekolonin, samlade sig 12/10 för övernattnings (RES). Sedan drog de iväg, 17/10 fanns 10 ex vid Gamla flygfältet och detta var senhöstens högsta antal (MAR).

Sedan kom lite fler starar i december, fler än någonsin. 29/12 75 ex på Torlanda golfbana (PEH, JHA) följdes 31/12 av 19 ex i en flock som flög österut över Mudderdammen (UU). Arten har setts vid *Viken* varje december sedan 2005, men bara två gånger tidigare år denna månad. December 2009 överträffade med råge alla tidigare i antal observationer och antal starar. Tidigare rekord för december var 30 ex 7/12 2007 (BKA).

Gråsparv (9)

23/3-7/10

0-0-1 / 0-2-1 / 0-2-2 / 1-0-0

Sedd hälften av de 10 obsarna vid Lysevägen, Golfbanan, bland annat 10 ex 22/5 (HB, VB), även 2 ex Lysevägen 3/6 (BA). Även 5 ex vid Mudderdammen 1/8 (NG).

Pilfink (26)

1/1-19/12

1-1-0 / 3-7-1 / 5-2-3 / 2-0-1

Mer närvarande än gråsparvarna och sedd på flera lokaler, bland annat Mudderdammen (6 av 31

obsar), Golfbanan (5) och Syrhålakanalen (3). Vid flera tillfällen sågs 20 ex sammantaget i Torsviken, dels 12/7 dels 1877 (BB), dels 18/10 (MP).

Bofink (36)

30/1-4/12

2-0-3 / 7-11-4 / 0-0-5 / 2-1-1

En hona sågs vid Risholmen 7/1 (DK och 3 ex flög över Flatholmen 30/1 (MP). Lite enstaka dröjde sedan till 5/3, under mars hördes sedan sång vid Karholmen 14/3 (BB, OW) och vid Golfbanan 15/3 (DG), Karholmen (4 av 19), Vadskärsudden (4) och Flatholmen (3).

Av vårsträck märktes inte mycket: 20 ex flög över 5/4 (PH). Höststräcket berörde Viken i något större utsträckning: 15 ex över Muddret 13/9 (TK), 80 ex åt S 25/9 V Renovadeponin (MP), 15 sträckte 27/9 vid Muddret (TK) och slutligen 300 ex sträckande söder 2/10,. Kom i små flockar under hela vistelsen 8:50-10:30 (MP).

Lokalen övergavs dock inte helt - den 4/12 födosökte 4 ex på Gamla flygfältet (TK).

Bergfink (8)

10/1-30/12

1-0-0 / 0-0-0 / 0-0-3 / 3-0-1

Vid bergrummet i NO Södskärsdammen fanns 1 ex 10/1 (MP). En handfull obsar av ensamma bergfinkar gjordes därefter i sept-okt, den 21/10 var de flera då 30 ex noterades vid Flatholmen mot Hästholmskanalen, bland stora kardborrefält (SF).

Grönfink (95)

1/1-31/12

12-10-11 / 8-9-9 / 6-2-5 / 12-4-7

Under vintern drog småflockar på 10-20 fåglar omkring; 2/2 fanns dock 45 ex födosökande i Flatholmens nyponbuskage (UU). 25 ex 14/3 vid Torslandaviken (BB, OW).

Sjungande fåglar vid Syrhåladammen och Vadskär 24/3 (DK), 5 ex Risholme 2/4 (DK), 2 ex Karholmen 30/4 (DK), Flatholmen 3 ex 1/5 (LE), Golfbanan 28/5 (DK), Rödjeliden 2 ex 31/5 (EW, LA), 3 ex Torsholmen 14/6 (ME) = 18 par vilket visar

att arten är allmän här; dock är inga konkreta häckningsbevis gjorda.

Sågs sedan enstaka, den första större höstsamlingen skedde vid Flatholmen, 120 ex 29/9 (MP) och 100 ex Flatholmen mot Hästholmskanalen, bland stora kardborrefält 21-23/10 (SF, MP). Förekomsten där tunnades sedan ut, 29/11 fanns 10 ex (EW, HL).

Steglits (65)

1/1-30/12

6-0-0 / 5-5-3 / 1-2-8 / 15-8-12

Sågs hela vintern och våren men alltid med 1-2 exemplar, aldrig mer. Omtyckta lokaler var Mudderdammen (9) och golfbanan (5), av totalt 29 fynd januari-juni.

Arten har aldrig observerats i juni vid Viken tidigare, nu sågs ett par vid Torslanda golfbana 2/6 (CJ) och en ensam fågel vid Vadskärsudden 15/6 (CF). Dock inga häckningsfynd, även om 5 ex sågs vid Mudderdammen 26/7 och en 1K-fågel där 5/8 (MP). Den 16/9 fanns 15 ex vid småbåts hamnen, av dessa var minst 10 juv (PH).

Hela hösten höll en större flock till vid Flatholmen-Torsholmen, längs Hästholmskanalen där stora fält av kardborre lockade dem. Antalet växte hela tiden, 28/9 var de minst 20 ex, bland mängder av grönfink födosökande i kardborremängderna mellan Torsholmen och Flatholmen (JS).

21/10 40 ex Flatholmen mot Hästholmskanalen, bland stora kardborrefält, flock blandad med grönfink minimal (SF). 23/10 var de 60 ex (MP). Den 29/11 var de 75 ex, Cirka. Snabb skattning när flocken som hastigast lyfte från allt godis i snåren öster om vägen (JM), slutligen skattades de till 100 ex 14/12 (BA, BNI). Där fanns också 30/12 30 ex kvar, kardborrarna var många och tog inte slut.

Under hösten var det också möjligt att se steglits vid Muddret: 11 ex flög förbi 29/11 (EW, HL), Vid Gamla flygfältet flög 18 ex förbi 8/11 (SS). Skillnaden var väl att i öster fanns maten, där stannade steglitsorna och lät sig beskådas.

Grönsiska (18)

0-0-0 / 2-5-0 / 1-0-2 / 5-1-2

Några vårobservationer av ensamflygande fåglar

gjordes 12/4-23/5 vid Rödjeliden, Vadskärsudden och småbåtshamnen. Den 17/7 flög ett par förbi Muddret (TK).

Flockar med lite flera fåglar sågs 10/9 30 ex (JS), 10/10 Muddret (TK), 18/10 14 ex (MP) och 26/12 30 ex Golfbanan ((PEH, JHA).

Hämpling (78)

14/3-18/10

0-0-6 / 16-16-11 / 10-5-10 / 4-0-0

Vid Mudderdammen sågs några ex 14/3 (BB, OW). Den 2/4 hade några enstaka setts, denna dag 13 ex vid Risholmen (DK).

Sjungande fåglar hörda vid Gamla flygfältet 5/4 (PH), Mudderdammen 12/4 (EW, LA), Vadskärsudden 24/4 (DK), Rörskär 6/5 (JM), Syrhålskanalen 17/5 (JM), Risholmen 17/5 (ML), Södskärsdammen 22/5 (JM). 8 ex sågs någonstans 25/4 med spelbeteenden (OW). Vid Risholmen hittades 5 bon av hämpling (DLU) och vid Karholmen 1 häckande par (DLU). 8/8 sågs ad som matade unger 1K vid Mudderdammen, det framgår inte om ungen var flygg (TK).

Förekom sedan vid Mudderdammen från mitt i sommaren, 14 ex 26/7 (MP) blev 12 ex 12 ex 4/8 (TK) och 20 ex 11/9 (MP). Även vid Östra Renovadeponin fanns en flock med 25 ex 25/9 (JS). Sista obs gjordes 11/10 av 6 ex (JM).

Vinterhämpling (7)

0-0-3 / 1-0-0 / 0-0-0 / 2-1-0

Mudderdammens fågel, sågs med några ex 18/3-10/4, större flock med 25 ex stöttes upp 27/3, cirklade några varv och flög ut till Hjärtholmen (MP). Höstobservationer vid Mudderdammen av 3 ex 10/10 (RES). Minst 1 ex hördes överflygande norrut i skymningen 29/10 vid Rörskär (UU). Sista för året 13/11 då 3 ex på Flatholmen NV om Svalhögen. Kan ha varit upp mot 15 ex (MP).

Gråsiska (41)

1/1-30/12

12-2-3 / 1-7-4 / 2-0-0 / 2-3-5

En flock höll till vid de västra delarna av Mudderdammen 1-7/1, ofta angiven storlek var 30-40 ex, vid några tillfällen 1/1 och 4/1 70 ex (KK, BÅS,

RJO, MP). Mindre flockar sågs här 31/1 15 ex (MP), samt också vid Torslanda golfbana 6/3, 20 ex (EF).

Sedan följde en tid med observationer av enstaka 1-3 fåglar, Karholmen 3/5 (JS) men fr a i de nordöstra delarna av området; Ardalsberget 18/5 (HB), Rödjeliden 19/5 (NA) men vanligen vid Vadskärsudden fram till 2/7 (DK).

Höstobservationer från 14/10 på olika lokaler, över hela området. Större flockar Karholmen 65 ex 1/11 (JF), 13 ex Rödjeliden 29/11 (JM), Karholmsdammen Vg 29/11 I björkar i södra kanten, flög sedan mot V (EW, HL) och 30 ex småbåtshamnen (PH). Årets avslutande observationer gjordes vid golfbanan med 4-8 ex 29-30/12 (PEH, JHA, DL).

Brunsiska (5)

Denna numera i Västsverige häckande ras av gråsiska sågs och bestämdes 2 ex 2/1 vid Karholmsdammen Vg (JM) och Muddret 3/1 (BS, KS). Sång på Karholmen 27/4 (PH), Ardalsberget 24/5 (JM) och Vadskärsudden 24/5 (JM) och 8/6 (PB).

Snösiska (6)

Under tiden 1-7/1 fanns 1 ex vid Mudderdammen vanligen tillsammans med en större flock gråsiskor. De hann under tiden beskådas och rapporteras av 29 observatörer. 2/1 Tillsammans med ca 40 gråsiskor. Höll till både ute på muddret samt i björkarna på vällen mot Karholmsdammen (ML, MLI)..

6/1 Vällen nära landskapsgränsen, tillsammans med en flock gråsiskor. Markant ljusare med vit övergump jämfört med gråsiskorna (BS, KS). Vid ett tillfälle 4/1 noterades 2 ex, två individer med helvit övergump och ljusa på kroppssidorna (MP). Med något undantag har arten setts vid Viken varje vinter sedan 2001

Mindre korsnäbb (6)

4/8-28/12

0-0-0 / 0-0-0 / 0-1-0 / 2-2-1

Förbiflygande flockar vid Muddret, Syrhålskanalen och Karholmen, med 1-8 ex i flockarna. Störst antal 8 ex den 7/11 (LEN). Obestämda

korsnåbbar som ev kan ha varit denna art också vid tre tillfällen bl a 14 ex 14/8 (PH).

Rosenfink (4)

Den 18/5 upptäcktes 2 ex i toppen av ett buskage vid Gamla flygfältet, en av dem en utfärgad hane. Lyfte och flög mot SO ut över Karholmsdammen (BB, ANH). 1 ex vid Flatholmen i nyponbuskage, flög senare i riktning mot svalhögen (MP). Hördes spelande från Skeppstadsholmen 24/5 (LA). Vid Södkärnsdammen rastade ett par 3/6 (NG).

Domherre (3)

Av denna icke alltför ovanliga skogsfågel sågs 1 ex överflygande 27/10 (US), 2 ex vid Rödjeliden 29/11 (JM) och flög sedan 2 ex förbi Östra Renovadeponin 19/12 (MP).

Stenknäck (4)

Vid Rödjeliden fanns 1 ex 21/5 (JS), sågs även dagen därpå. Den 23/5 blev de 2 ex (BD). Flatholmen 20/8 visade upp två ex (MP).

Lappsparv (4)

Den 23/4 lyfte 2 ex från södra delen av Mudderdammen, drog norrut och såg ut att lämna området, åtminstone den ena var en utfärgad hane (MO). Höstobservationer var 1 ex 19/9 vid Mudderdeponin ca 40 m V om parkeringen. Lyfte från vallkanten på deponin och landade i buskaget i SÖ kanten på Karholmsdammen (MP).

Också på Västra Renovadeponin stöttes en lappsparv 25/9 (MP) och vid Torsholmen 28/9 stöttes 1 ex i kanten av ruderatvegetationen mellan Torsholmen och Flatholmen. Hördes locka upprepade gånger, men jag fick aldrig syn på den (JS).

Snösparv (7)

1/1-3/12

2-0-2 / 0-0-0 / 0-0-0 / 0-2-1

5 ex vid Flatholmen på Nyårsdagen (BB, OW), samt 1 ex i en hundrahövdad sånglärkeflock vid Mudderdammen 13/3 (UU). Dagen därpå var där

7 ex (BB, OW). Höstbesök av 1 ex vid Flatholmen NO om Svalhögen 13/11 (MP), samt 8 ex vid Mudderdammen 15/11 (JS), samt slutligen 5 ex 3/12 flög upp från fälten norr RC-flygplatsen och upp mot fågeltornet, kunde inte se exakt antal från min snabba bil (PG).

Gulspurv (36)

6/3-31/12

0-0-5 / 4-8-3 / 3-2-2 / 5-2-2

Även om området inte verkar helt oävet för denna fågel med smak för lite karga områden är den en tillfällig besökare vid Viken. Kanske är det så att den inte vågar, i motsats till många andra skogsfåglar har den inte invaderat stadens förvirrande trygghet. Nästan alltid ses den i små antal, 28 av de 39 rapporterna är av en ensam fågel.

Störst samling var de 10 ex som flög förbi den 8/10 (PH). Sjungande fågel 28/3 och 24/4 vid NO Deponin (MP), även 2/5 då 2 ex noterades (HB, VB). Även sång på Vadskärsudden 30/5 (AN) och 28/6 (EW, HL) liksom på det närbelägna Ardalsberget med 2 ex 8/6 (UU) och 2/7 (DK). Bobesök? Anges för 3 ex 29/5 men utan att lokal anges (JK, BO).

Från 25/9 gick det att se arten på Renovadeponierna, den sista obsen för året gjordes på Mudderdammen 31/12, 1 ex satt i en buske på vällen på nordsidan av dammen (UU).

Ortolansparv (1)

1 ex lyfte från muddrets NV-hörn 12/8 på kvällen, och drog lockande mot V. Tidigt! (JS)

Sävspurv (122)

1/1-31/12

4-3-15 / 20-22-16 / 6-4-8 / 10-7-7

Födosökande med skäggesar i Syrhålakanalen 2/1 (JO, EO). Där, liksom vid Mudderdammen var den plats där det gick att se sävspurv så tidigt på året, innan flyttarna anlant, en enda fågel vid alla tillfällen. Från den 13/3 sågs den i stort sett dagligen men rapporteras sällan mer än enstaka. Sång hördes ffg 14/3 Karholmen från 2 ex (BB, OW).

Rapporteras sedan från lite olika platser, arten finns där vassen finns men kan också ses

flygande förbi Gamla flygfältet. Den 24/4 rapporteras sjunga från 4 olika platser (DK) och 14/5 fanns minst 10 ex vid Södkärddammen (DS). Den 18/5 rapporteras 10 sjungande ex från Torslandaviken (BB, ANH).

Den 1/6 sågs hane med föda i näbben vid Vadskärsudden (PL, AW), 11/6 4 ex på Gamla

flygfältet varav 3 pull (MP). 21/6 ad hane med en 1K-fågel vid Vadskärsudden (SOM, KM). Fem årsungar sågs vid Mudderdammen 11/9 (MP). Så småningom blev de flera på Mudderdammen 16/9 20 ex, de flesta på muddret (PH). 2/10 uppskattades att här fanns 30 ex (MP). 31/12 födosökte 2 ex i vassarna i Södkärddammens nordända (UU).